

Брюксел, 5 декември 2025 г.
(OR. en)

16521/25

Междуинституционално досие:
2025/0059(COD)

MIGR 464
JAI 1871
COMIX 437
RELEX 1642
CODEC 2047
NO
LI
CH
IS

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Съвета
№ док. Ком.:	6917/1/25 REV 1; 6917/1/25 ADD 1; 6917/2/25 ADD 2
Относно:	Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на обща система за връщане на граждани на трети държави, които пребивават незаконно на територията на Съюза, и за отмяна на Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, Директива 2001/40/ЕО на Съвета и Решение 2004/191/ЕО на Съвета – Общ подход

Приложено се изпраща на делегациите компромисният текст на председателството по посоченото по-горе предложение в рамките на подготовката за заседанието на Съвета по правосъдие и вътрешни работи (ПВР) на 8 – 9 декември 2025 г. Добавеният текст спрямо предложението на Комисията е обозначен с *получер курсив*, а заличеният текст — със знака [...].

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за създаване на обща система за връщане на граждани на трети държави, които пребивават незаконно на територията на Съюза, и за отмяна на Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, Директива 2001/40/ЕО на Съвета и Решение 2004/191/ЕО на Съвета

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 79, параграф 2, буква в) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

¹ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

² ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

като имат предвид, че:

- (1) При създаването на пространство на свобода, сигурност и правосъдие Съюзът следва да разполага с обща политика по въпросите на връщането на граждани на трети държави без право на престой в Съюза. Ефективната политика в областта на връщането е ключов елемент от една надеждна система за управление на миграцията.
- (2) Настоящият регламент създава обща система за връщане на граждани на трети държави [...], **незаконно пребиваващи** в [...] **държавите членки** въз основа на обща процедура по връщане [...], **задължения за незаконно пребиваващите граждани на трети държави, набор от инструменти за управление на [...] ефективно връщане, включително мерки за стимулиране на връщането**, и сътрудничество [...] между държавите членки.
- (3) За да се допринесе за прилагането на всеобхватния подход, определен в Регламент (ЕС) 2024/1351 на Европейския парламент и на Съвета³, следва да се въведе обща система за ефективно управление на връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави. Тази **обща** система следва да се основава на интегрирано изготвяне на политики с цел да се осигурят съгласуваност и ефективност на действията и мерките, предприети от Съюза и неговите държави членки, действащи в рамките на съответните си области на компетентност.
- (4) Европейският съвет последователно подчертава значението на решителните действия на всички равнища за улесняване, увеличаване и ускоряване на връщането от Европейския съюз. През октомври 2024 г. Европейският съвет призова Комисията спешно да представи ново законодателно предложение.

³ Регламент (ЕС) 2024/1351 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. относно управлението на убежището и миграцията, за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1147 и (ЕС) 2021/1060 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 604/2013 (ОВ L 222, 22.5.2024 г., стр. 1).

- (5) В стратегическите насоки за законодателното и оперативно планиране в рамките на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приети от Съвета по правосъдие и вътрешни работи на 12 декември 2024 г., се припомня, че успешната политика в областта на връщането е основен стълб на една всеобхватна и надеждна система на Съюза в областта на убежището и миграцията. За тази цел в стратегическите насоки се призовава за разработване и прилагане на по-решителен и всеобхватен подход към връщанията чрез спешно усъвършенстване на правната рамка.
- (6) Ефективната политика в областта на връщането следва да осигурява съгласуваност с Пакта за миграцията и убежището и да допринася за неговата цялост и за управлението на незаконната имиграция в Съюза, както и за [...] **предотвратяването** на неразрешеното движение между държавите членки на незаконно пребиваващи граждани на трети държави, [...] като същевременно се зачитат основните права.

- (7) Съюзът и неговите държави членки увеличават усилията си за повишаване на ефективността на политиките на връщане. Въпреки тези усилия съществуващата правна рамка, която се състои от Директива 2001/40/ЕО на Съвета⁴ и Директива 2008/115/ЕО⁵, вече не отговаря на нуждите на миграционната политика на Съюза **и на законодателните и оперативните нужди за гарантиране на ефективното връщане**. След приемането на Директива 2008/115/ЕО през 2008 г. пространството на свобода, сигурност и правосъдие и миграционната политика на Съюза претърпяват сериозно развитие. Законодателството на ЕС в областта на миграцията премина от законодателство с минимални стандарти към сближаване на практиките на държавите членки. През 2018 г. Комисията се опита да реформира правилата за връщане с предложението за преработване на Директивата относно връщането⁶. Комисията също така се опита да подкрепи държавите членки при използването на предвидените в Директива 2008/115/ЕО възможности за гъвкавост чрез препоръки (ЕС) 2017/2338⁷ и (ЕС) 2023/682⁸. Въпреки това бяха достигнати пределите на действащата правна рамка.

⁴ Регламент (ЕС) 2024/1351 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. относно управлението на убежището и миграцията, за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1147 и (ЕС) 2021/1060 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 604/2013 (ОВ L 222, 22.5.2024 г., стр. 1).

⁵ Директива 2008/115/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите-членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (ОВ L 348, 24.12.2008 г., стр. 98, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj>).

⁶ Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (преработен текст), Брюксел, 12.9.2018 г. COM(2018) 634 final, 2018/0329 (COD)

⁷ Препоръка (ЕС) 2017/2338 на Комисията от 16 ноември 2017 г. за създаване на общ Наръчник за връщането, който компетентните органи на държавите членки да използват при изпълнението на задачи, свързани с връщането (ОВ L 339, 19.12.2017 г., стр. 83, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2017/2338/oj>).

⁸ Препоръка (ЕС) 2023/682 на Комисията от 16 март 2023 г. относно взаимното признаване на решения за връщане и за ускоряване на връщането при прилагането на Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, C/2023/1763. ОВ L 86, 24.3.2023 г., стр. 58, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/682/oj>.

- (8) Следва да се създаде обща процедура по връщане, която да е твърда [...], за да се гарантира, че гражданите на трети държави, които не отговарят или вече не отговарят на условията за влизане, престой или пребиваване на територията на държавите членки, биват връщани по хуманен начин и при пълно зачитане на основните права, както и на международното право. С приложимите във всички държави членки ясни и прозрачни правила следва да се гарантира сигурност за съответния гражданин на трета държава и за компетентните органи. Важно е процедурите по връщане да се опростят, улеснят и ускорят, както и да се гарантира, че връщането не се възпрепятства, **включително** от неразрешено движение към други държави членки.
- (9) Прилагането на правилата съгласно настоящия регламент не следва да засяга правилата за достъп до международна закрила в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета⁹. Когато е приложимо, правилата в настоящия регламент се допълват от специалните правила в Регламент (ЕС) 2024/1348, свързващи решенията за отказ за предоставяне на убежище с решенията за връщане, що се отнася до издаването и правните средства за защита, и от процедурата на границата за връщане, определена в Регламент (ЕС) 2024/1349 на Европейския парламент и на Съвета¹⁰.
- (9a) Нищо в настоящия регламент не следва да се тълкува като засягащо националното наказателно право на държавите членки, и по-специално изпълнението на съдебни решения на наказателните съдилища.**

⁹ Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за установяване на обща процедура за международна закрила в Съюза и за отмяна на Директива 2013/32/ЕС (ОВ L **2024/1348** [...], 22.5.2024 г., стр.1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>).

¹⁰ Регламент (ЕС) 2024/1349 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за установяване на процедура на границата за връщане и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1148 (ОВ L, 2024/1349, 22.5.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj>).

- (10) С настоящия регламент се зачитат основните права на гражданите на трети държави и се съблюдават принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“), както и в Женевската конвенция за статута на бежанците от 28 юли 1951 г., допълнена с Нюйоркския протокол от 31 януари 1967 г. („Женевската конвенция“). Той следва да се прилага в съответствие с Хартата, общите принципи на правото на Съюза и съответното международно право.
- (11) [...] Следва да се зачитат принципът на забрана за връщане и забраната за колективно експулсиране, предвидени в член 19 от Хартата. Никой не може да бъде принудително отведен, експулсиран или екстрадиран към трета държава, в която съществува сериозен риск да бъде осъден на смърт, да бъде подложен на изтезание или на друго нечовешко или унижително отношение или наказание.
- (12) Държавата членка, на чиято територия е открит незаконно пребиваващият гражданин на трета държава, отговаря за осигуряването на неговото връщане. При разкриване на незаконен престой държавите членки следва, **без да дублират проверките, предприети при предишни производства или процеси**, бързо да установят самоличността на гражданина на трета държава, **подлежащ на връщане**, и да проверят възможните рискове за сигурността, като извършват справка в съответните бази данни на Съюза и национални бази данни.[...]
- (12a) Съдът, определен за компетентен от държавата членка съгласно националното право, следва да отговаря за правните средства за защита, с които се оспорват решението за връщане, забраната за влизане и решението за постановяване на извеждането. Спазването на изискванията, произтичащи от принципа на забрана за връщане, следва да се проверява, когато материали по делото, доведени до знанието на съда, определен като компетентен съгласно националното право за правните средства за защита срещу решението за връщане или решението за постановяване на извеждането, допълнени или изяснени в хода на състезателно производство, предполагат, че принципът на забрана за връщане може да бъде нарушен.**

- (12б) *Без да се засяга правото на ефективни правни средства за защита, предвидено в член 47 от Хартата, което гарантира, че гражданинът на трета държава може да оспори срока за доброволно напускане или липсата на такъв срок в решението за връщане, задължението за напускане на територията на държавите членки, предвидено в това решение за връщане, не следва да бъде засегнато от обезсилването или отмяната на срока за доброволно напускане.*
- (13) *В случай на извеждане, [...] органите, определени за компетентни съгласно националното право, следва да проверяват за спазването на принципа на забрана за връщане въз основа на индивидуална оценка, като се вземат предвид всички свързани със случая обстоятелства. Съответният гражданин на трета държава следва възможно най-бързо да представи доказателства, свързани с неговите конкретни обстоятелства. Следва да бъде възможно да се разчита на съществуваща [...] оценка на всички свързани със случая обстоятелства, направена на предходните етапи на процедурата или в рамките на други предишни процедури. Всяка имаща отношение [...] промяна в обстоятелствата и всеки нов елемент, доказващ наличието на риск, следва да се разглеждат, при условие че са обосновани и не се считат за внесени от гражданина на трета държава единствено с цел забавяне или възпрепятстване на извеждането.*
- (13а) *Държавите членки могат да насочат гражданина на трета държава, който посочи, че извеждането би нарушило принципа на забрана за връщане, към подходящата процедура, включително процедурата за предоставяне на убежище, във връзка с Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на обща процедура за международна закрила в Съюза и за отмяна на Директива 2013/32/ЕС. Държавата членка може да насочи гражданина на трета държава към подходящата процедура и когато нейните органи, определени за компетентни съгласно националното право, узнаят, че са налице индикации, че извеждането би нарушило принципа на забрана за връщане.*

- (14) Необходимо е държавите членки да могат да си сътрудничат по-гъвкаво, включително чрез нови двустранни споразумения или договорености, както и да го правят по целенасочен начин, [...] **за да се насърчава ефективното връщане в трети държави.**
- (15) След като се установи, че гражданинът на трета държава не отговаря или вече не отговаря на условията за влизане, престой или пребиваване на територията на държавите членки, следва бързо да се издаде решение за връщане въз основа на индивидуална оценка, като се вземат предвид всички **имащи отношение** факти и обстоятелства. **Решението за връщане следва да посочва задължението на гражданина на трета държава да напусне територията на държавите членки. Следва да не се изисква в решението за връщане да се определя държавата на връщане. Държавата на връщане следва да бъде определена най-късно преди извеждането и може да бъде определена или в решението за връщане, или във всяко друго решение за постановяване на извеждането отделно от решението за връщане. Когато е установен риск от нарушаване на принципа на забрана за връщане, издаването на решение за връщане не следва да се възпрепятства, но извеждането следва да бъде отложено.**
- (15а) **Никоя от разпоредбите на настоящия регламент не следва да възпрепятства държавите членки да предвидят в националното си право други основания за отлагане на извеждането за конкретни групи.**
- (15б) **Гражданинът на трета държава, който има задължение за напускане, следва да носи основната отговорност за напускането на територията на държавите членки в съответствие с решението за връщане.**
- (16) Необходимо е да се гарантира, че основните елементи на издадено от държава членка решение за връщане се въвеждат в специален формуляр като европейска заповед за връщане и стават достъпни в Шенгенската информационна система заедно със сигнала за връщане или чрез двустранен обмен на информация с друга държава членка. Европейската заповед за връщане на свой ред следва да спомага за признаването и изпълнението на **подлежащите на изпълнение** решения за връщане **или решения за постановяване на извеждането**, издадени от друга държава членка, когато гражданинът на трета държава се премества без разрешение в друга държава членка.

(17) [...]

(18) Когато гражданин на трета държава, намиращ се на територията на държава членка, е обект на подлежащо на изпълнение решение за връщане, издадено от друга държава членка, [...] признаването и изпълнението на решения за връщане следва да улеснява и ускорява процеса на връщане въз основа на засилено сътрудничество и взаимно доверие между държавите членки. **Това признаване и изпълнение** [...] може също така да допринесе за възпиране на незаконната миграция и неразрешеното вторично движение в рамките на Съюза, както и за ограничаване на забавянията при процеса на връщане. Правните средства за защита срещу **решението** [...] за връщане следва да се упражняват **единствено** в издаващата държава членка.

(18a) Признаването на решение за връщане или на решение за постановяване на извеждането въз основа на информацията, налична в европейската заповед за връщане, посочена в член 7, параграф 7, не следва да представлява решение или акт. Непризнаването на решение за връщане или на решение за постановяване на извеждането не следва да представлява решение или акт.

- (18б) *Когато държава членка обмисля признаването и изпълнението на подлежащо на изпълнение решение за връщане или решение за постановяване на извеждането на издаващата държава членка, следните ръководни принципи могат да помогнат на държавата членка да определи ситуацията, в които не следва да се прилага взаимно признаване и в които вместо това следва да се издаде национално решение за връщане. Тези ситуации могат да включват случаи, когато изпълнението би противоречало на държавната политика на изпълняващата държава членка по отношение на връщането на определени категории граждани на трети държави, като например непридружени ненавършили пълнолетие лица и жертви на трафик на хора, за които националното право предвижда по-високо равнище на защита; издаването на ново решение за връщане е по-бързо; наличната информация в европейската заповед за връщане е непълна; гражданинът на трета държава обжалва решението за връщане в издаващата държава членка; гражданинът на трета държава трябва да бъде изведен в трета държава, различна от посочената в решението за връщане или решението за постановяване на извеждането на издаващата държава членка, и в решението за връщане не е посочена държава на връщане.*
- (18в) *За да се подготвят стъпките към задължително взаимно признаване, Комисията и съответните агенции на ЕС, като например eu-LISA, следва, когато е целесъобразно, да подкрепят държавите членки, включително като набележат необходимите механизми и адаптации, необходими за целите на осигуряването на автоматизирано обработване на европейската заповед за връщане.*
- (19) [...] *Най-късно към момента на приемането на акта за изпълнение, посочен в член 7, параграф 8, държавите членки и Комисията и съответните агенции на ЕС, като например eu-LISA, следва [...] да започнат да въвеждат правни и технически механизми, с които да гарантират, че чрез Шенгенската информационна система може да бъде предоставен достъп до европейската заповед за връщане. [...]*

- (19a) Две години след влизането в сила на настоящия регламент Комисията следва да направи оценка на прилагането на взаимното признаване, по-специално по отношение на: това дали правните и техническите механизми, чрез които европейската заповед за връщане става достъпна чрез Шенгенската информационна система съгласно член 7, параграф 7, са въведени от държавите членки и дали са ефективни; дали правните и техническите механизми за осигуряване на автоматизираното обработване на европейската заповед за връщане съгласно член 7, параграф 9 са въведени от държавите членки; ефективността на признаването и изпълнението на решенията за връщане и решенията за постановяване на извеждането; произтичащата от това тежест за съдебните и административните национални системи и резултатите от съответните дейности по обучение и пилотни проекти.*
- (19б) Въз основа на тази оценка, посочена в член 9, параграф 10, Комисията следва да представи, по целесъобразност, законодателни предложения, включително всякакви целенасочени изменения, за да се гарантира ефективно връщане, с оглед на въвеждането на задължително признаване и изпълнение на подлежащи на изпълнение решения за връщане и решения за постановяване на извеждането, издадени от друга държава членка. В случай че Комисията не представи предложение, тя следва да обясни причината за това.*
- (20) Следва да продължава да се дава съюзно измерение на последиците от националните мерки за връщане, като се въведе забрана за влизане, с която се забраняват влизането и престоят на територията на всички държави членки. Продължителността на забраната за влизане следва да бъде определена, като надлежно се вземат предвид всички обстоятелства от значение в отделния случай, и тя по принцип не следва да надвишава [...] **двадесет** години. Когато при проверките на излизане по външните граници бъде открит незаконно пребиваващ гражданин на трета държава, може да е целесъобразно да се наложи забрана за влизане, за да се предотврати бъдещо повторно влизане и съответно да се намалят рисковете от незаконна имиграция, **като същевременно не се възпрепятства бързото заминаване на гражданина на трета държава.**

- (21) [...] Гражданите на *трети държави* [...], *които не са изпълнили* задължението за напускане [...], *или на които не е бил предоставен срок за* доброволно връщане, *могат да бъдат изведени чрез принудителни мерки.* Целта на по-строгите правила за извеждането е да се гарантират преки и непосредствени последствия, в случай че гражданинът на трета държава не се съобрази със [...] *срока*, в който най-късно трябва да напусне, *както и да се предотвратят неразрешените вторични движения и рисковете за сигурността. Когато няма основания да се счита, че доброволното връщане би подкопало целта на процедурата за връщане, сътрудничащите граждани на трети държави могат да продължат да бъдат връщани предимно чрез доброволно връщане.* Принудителните мерки следва да бъдат подчинени на принципите на пропорционалност и ефективност по отношение на използваните средства и преследваните цели.
- (21a) *Тъй като настоящият регламент се прилага единствено за граждани на трети държави, които пребивават незаконно в Съюза, той не засяга консултациите във връзка с връщането и реинтеграцията и други програми за подпомагане на доброволното връщане и реинтеграцията на граждани на трети държави, които пребивават законно в Съюза.*
- (22) Необходими са общи правила, за да се гарантира, че самоличността на *незаконно пребиваващите* граждани на трети държави, които представляват риск за сигурността [...], ще бъде ефикасно установена и те бързо ще бъдат върнати. Необходимо е да се гарантира извършването на съответните проверки за установяване на самоличността и обозначаване на гражданите на трети държави, които представляват риск за сигурността, включително като се разчита на процеса по скрининг, предвиден в Регламент (ЕС) 2024/1356 на Европейския парламент и на Съвета¹¹. По отношение на гражданите на трети държави, които представляват риск за сигурността, извеждането следва *по принцип* да се извършва като правило и следва да е налице възможност за дерогация от общите правила, за да се предвидят по-продължителни *или безсрочни* забрани за влизане и по-дълги периоди на задържане, и за дерогация от използването на специализирани центрове за задържане, така че лицата, които застрашават сигурността на [...] *държавите членки*, да бъдат бързо изведени.

¹¹ Регламент (ЕС) 2024/1356 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за въвеждане на скрининг на граждани на трети държави на външните граници и за изменение на регламенти (ЕО) № 767/2008, (ЕС) 2017/2226, (ЕС) 2018/1240 и (ЕС) 2019/817 (ОВ L, 2024/1356, 22.5.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>).

- (23) С новите правила възможностите на държавите членки за гарантиране на връщането в трети държави следва да се разширят чрез допълнителни инструменти. Следва да е възможно да се сключват специални споразумения или договорености с трети държави с цел на държавите членки да се предоставят повече възможности за връщане, при условие че съответната трета държава зачита международните стандарти в областта на правата на човека и, *в случай на извеждане*, принципа на забрана за връщане. ***Недостатъците по отношение на конкретни части от територията на третата държава или на установима категория лица не следва да възпрепятстват сключването на такова споразумение или договореност, при условие че са налице достатъчно гаранции, за да се осигури пълното зачитане на правата на гражданите на трети държави, които са засегнати от такова споразумение или договореност.*** В споразумението или договореността следва по-специално да се определят [...] *процедурите, приложими за връщането*, условията за престой в държавата, [...] *задълженията на третата държава* [...] *и* последиците в случай на нарушения *на споразумението или договореността. Когато дадено споразумение или договореност включва последващо връщане от третата държава, в споразумението или договореността следва освен това да се определят последиците, в случай че последващото връщане не е възможно, задълженията и отговорностите на държавата членка или на ЕС и на третата държава, последиците в случай* [...] на съществени промени, оказващи неблагоприятно въздействие върху положението в третата държава, както и независим орган или механизъм за наблюдение за оценка на изпълнението на споразумението или на договореността. Тези споразумения или договорености ще представляват прилагане на правото на Съюза за целите на член 51, параграф 1 от Хартата.

- (23a) *За да се гарантира, че законните интереси, свързани с управлението на външните граници и вътрешната сигурност на съответните държави членки, са защитени в достатъчна степен, когато държава членка договаря споразумение или договореност за целите на настоящия регламент с една от съседните на Съюза трети държави, държавите членки, които имат обща граница с тази трета държава, следва в подходящ момент преди сключването на споразумението или договореността да бъдат информирани за тези преговори при пълно зачитане на принципа на лоялно сътрудничество, установен в член 4, параграф 3 от Договора за Европейския съюз. При сключване на споразумения или договорености с трети държави от държавите членки следва да се изисква да информират Комисията и другите държави членки за такива споразумения или договорености, преди те да започнат да се прилагат временно или да влязат в сила, в зависимост от това кое от двете събития настъпи по-рано. Освен това, за да се избегне евентуално неспазване на правото на Съюза и да се повиши допълнително прозрачността, държавите членки следва да могат на доброволен принцип да информират Комисията и другите държави членки за напредъка на преговорите с трета държава във връзка със споразумения или договорености, разрешени с настоящия регламент, преди страните да постигнат окончателно споразумение, включително с цел да се поиска оценката на Комисията относно съвместимостта на предвижданото споразумение или договореност, по което се водят преговори, с правото на Съюза.*
- (24) Добре функциониращото Шенгенско пространство без вътрешни граници разчита на ефективното и ефикасно прилагане от страна на държавите членки на съответните достижения на правото. С Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета се създава механизъм за оценка и наблюдение с цел проверка на прилагането на достиженията на правото от Шенген, [...] включително във връзка с ефективното връщане на граждани на трети държави без право на престой [...].

- (25) Висшият интерес на детето следва да бъде съображение от първостепенна важност за държавите членки при прилагането на процедурите по връщане, в съответствие с член 24 от Хартата и Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето от 1989 г. При индивидуалните оценки на висшия интерес на детето държавите членки по-специално следва надлежно да отчитат благополучието и социалното развитие на ненавършилото пълнолетие лице в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, съображенията, свързани с безопасността и сигурността, както и мнението на ненавършилото пълнолетие лице, в зависимост от неговата възраст или степен на зрялост, включително неговия произход. [...]
- Непридружените [...] **ненавършили пълнолетие лица** следва да бъдат напътствани от представител на всички етапи от процеса на връщане.
- (26) Когато има основания за съмнение дали гражданинът на трета държава е ненавършило пълнолетие лице, [...] **може** да се извърши оценка на възрастта **в съответствие с националното право. Държавите членки могат да разчитат на оценки на възрастта, извършени при предишни процедури.** С цел осигуряване на съгласуваност при управлението на миграцията в Съюза [...] **може** да се спазва същата процедура като предвидената в Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета¹². [...]

¹² Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за установяване на обща процедура за международна закрила в Съюза и за отмяна на Директива 2013/32/ЕС (ОВ L 222, 22.5.2024 г., стр. 1).

- (27) За да се повиши ефективността на процедурата по връщане, следва да се установят ясни [...] **задължения на** гражданите на трети държави. Гражданите на трета държава следва да **имат задължението да напуснат територията на държавите членки и да** сътрудничат на органите [...] **по време на цялата** процедура по връщане. Гражданите на трети държави следва да останат на разположение **и да могат да бъдат намерени от компетентните органи, както и да предоставят всякаква информация, свързана с подготовката и осъществяването на връщането. От това следва, че гражданинът на трета държава следва да носи основната отговорност за установяването на неговата самоличност и за получаването и предоставянето на документите за пътуване**, които са му необходими [...] **за връщането. В случай че задълженията за напускане и сътрудничество не се спазват, следва да бъдат наложени ефективни и пропорционални последствия и компетентните органи следва да предприемат съответните стъпки, за да гарантират връщането**, включително **чрез действия по разследване. Граждани на трети държави, които не могат да бъдат изведени, включително поради принципа на забрана за връщане или поради липса от тяхна страна на сътрудничество с компетентните органи, не следва да бъдат изключвани от налагането на общи задължения, включително задължения за оставане, пребиваване и докладване. Последствията следва да включват** например намалени обезщетения и надбавки, предоставяни в съответствие с националното право [...] **или изземване на документи за пътуване [...].**
- (27a) **Задълженията и мерките, които не са свързани с връщането, не попадат в обхвата на тези разпоредби. В това отношение член 21 и сл. не засягат разпоредбите, уреждащи последствията за социалните обезщетения съгласно националното право.**
- (28) Настоящият регламент не следва да засяга възможността държавите членки да налагат, когато е приложимо, на граждани на трети държави, попадащи в обхвата на настоящия регламент, наказателни санкции, **включително лишаване от свобода**, в съответствие с националното наказателно право.

- (29) Следва да се установи набор от правни средства за защита срещу решенията, свързани с връщането, за да се осигури ефективна защита на [...] **правата** на засегнатите лица. Необходимата правна помощ следва да се предоставя при поискване [...], в случай на обжалване или преразглеждане пред [...] **съд, без да се засяга правото на ограничаване на достъпа до правна помощ и представителство.**
- (29a) **Понятието „съд“ е понятие, уредено от правото на Съюза, както се тълкува от Съда на Европейския съюз. Понятието, наред с други елементи, може да означава само орган, който действа като трета страна по отношение на органа, приел решението — предмет на спора. Този орган следва да изпълнява съдебни функции и не е от решаващо значение дали този орган е признат за съд съгласно националното право. Настоящият регламент не следва да засяга компетентността на държавите членки да организират своите национални съдебни системи и да определят броя на въззивните инстанции. Когато националното право предвижда възможността за подаване на следващи жалби срещу решението по първата жалба или по следващи жалби, процедурата и суспензивното действие на тези жалби следва да бъдат уредени в националното право в съответствие с правото на Съюза и международните задължения.**
- (30) За да се подобри ефективността на процедурите по връщане, като същевременно се гарантира зачитането на правото на ефективни правни средства за защита в съответствие с член 47 от Хартата, жалбите срещу решения, свързани с връщането, следва, доколкото е възможно, да се оспорват на една съдебна инстанция. Свързаните с обжалването и [...] **спирането на изпълнението на решенията** правила на настоящия регламент следва да бъдат в съответствие с правото на ефективни правни средства за защита, предвидено в член 47 от Хартата на основните права.

- (31) На държавите членки следва да се предоставят необходимите инструменти, [...] *за да се гарантира бързо и ефективно връщане, включително мерки като последствия от неспазването и стимули за спазване на задълженията за напускане и сътрудничество, както и мерки за предотвратяване на опасността от укриване.* Общите правила, *без да ограничават правото на държавите членки да установяват допълнителни мерки и критерии в националното право,* следва да рационализират *изискванията съгласно задължението за сътрудничество и критериите за определяне на опасността от укриване. Тези правила следва също така да гарантират, че задържането и [...] алтернативи на задържането се прилагат* в държавите членки с цел ефективно управление на процеса на връщане.
- (32) Следва да бъде възможно да се налага задържане, когато това е пропорционално и необходимо, след индивидуална оценка на всеки случай, [...] *за целите на връщането, включително* подготовката [...] *на връщането, [...] обратното приемане или осъществяването на извеждането.* Органите следва да действат с дължимата грижа, а задържането следва да продължава за възможно най-кратък срок и [...] *следва като цяло да не надвишава 24 месеца в дадена държава членка. В случай на укриване в друга държава членка предишните срокове на задържане не се вземат предвид при изчисляването на максималния срок на задържане. Сроковете на задържане съгласно други регламенти или директиви не следва да се включват при изчисляването на максималния срок на задържане. По време на задържането следва да се обърне внимание на специалните нужди, произтичащи от оценката на уязвимостта.* Когато в националното право се предвижда задържане на ненавършили пълнолетие лица, висшият интерес на детето следва да бъде съображение от първостепенна важност. Следва да се използват други, по-леки принудителни мерки, алтернативни на задържането, когато те могат да се прилагат ефективно спрямо незаконно пребиваващи граждани на трети държави.

- (32a) *Когато задържането продължава 24 месеца, държавата членка при определени обстоятелства следва да има възможност да задържи гражданина на трета държава за нови срокове, които не надвишават шест месеца, когато съществува опасност от укриване и когато е налице разумна възможност за извеждане поради нова съществена информация. Задържането следва да бъде постановено при спазване на принципа на необходимост и пропорционалност и следва да продължи за възможно най-кратък срок.*
- (33) За връщането на гражданите на трети държави, които представляват риск за сигурността, се изискват специфични мерки, насочени към защитата на правата и свободите на другите. Поради това следва да е възможно такива граждани на трети държави да бъдат задържани за **срок** по-дълъг [...] **от 24 месеца**, като същевременно всяко такова задържане трябва да е съобразено с принципа на пропорционалност.
- (34) Задържаните граждани на трети държави следва да се третират по хуманен и достоен начин, като се зачитат техните основни права и се спазва международното и националното право[...]. Като **общо** правило задържането следва да се извършва в специализирани центрове за задържане или приспособени за тази цел части от други центрове. До настаняване в затвор може да се прибегва, когато дадена държава членка не може да осигури такъв център, **или ако държавата членка счита, че транспортирането на гражданина на трета държава е непропорционално с оглед на изпълнението на решението за връщане**, като в такъв случай гражданите на трети държави се отделят от обикновените затворници.
- (35) Предвидените в настоящия регламент основания за задържане не засягат други основания за задържане, включително основанията за задържане в рамките на наказателно производство, които са приложими съгласно националното право [...].

- (36) Задължението на всяка една държава да приема обратно собствените си граждани представлява основен принцип на държавния суверенитет и международното сътрудничество. Задължението на държавите да приемат обратно собствените си граждани се счита за принцип на международното обичайно право[...] **и е предвидено в [...] Конвенцията на ИКАО, приложение IX, глава 5, и е посочено в Споразумението от Самоа. Ефективното връщане е възможно само ако държавите [...] спазват задължението за обратно приемане на [...] собствените си граждани. Поради това държавите членки зависят от сътрудничеството [...] на третите държави, за да могат да осъществяват ефективно връщане. Съществуващите инструменти, като например член 25а от Регламент (ЕО) № 810/2009 и подкрепата от Frontex, се използват от ЕС и държавите членки за подобряване на сътрудничеството с трети държави, когато е необходимо.**
- (37) [...] Координираният подход към обратното приемане между държавите членки е от решаващо значение за улесняването на връщането на граждани на трети държави. Недостатъчните последващи действия във връзка с подлежащите на изпълнение решения за връщане крият риск от възпрепятстване на ефикасността на общия подход към връщането. Подлежащите на изпълнение решения за връщане следва да бъдат системно последвани от всички необходими мерки за изпълнение на връщането, включително, **когато е приложимо**, подаването на искания за обратно приемане до органите на трети държави, в случаите, когато са налице съмнения относно гражданството или трябва да се получи документ за пътуване.
- (38) [...]

- (39) Ефективните процедури по връщане се основават на ефикасно административно сътрудничество и обмен на информация между държавите членки. Обменът на информация, в това число споделянето на данни относно самоличността и гражданството на гражданите на трети държави, техните документи за пътуване и друга съответна информация, следва да се основава на ясни правила, включително правилата, определени в Регламент (ЕС) 2018/1860 на Европейския парламент и на Съвета¹³. Тези правила следва да зачитат принципите на защита на данните и правата на съответното лице, като се гарантира, че тази информация е точна и се използва само за целите на връщането, *извеждането*, обратното приемане и реинтеграцията, както и че е защитена срещу неразрешен достъп, оповестяване или използване.
- (40) [...]

¹³ Регламент (ЕС) 2018/1860 на Европейския парламент и на Съвета от 28 ноември 2018 г. за използването на Шенгенската информационна система за целите на връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави (ОВ L 312, 7.12.2018 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1860/oj>).

- (41) По отношение на обработването на лични данни за целите на настоящия регламент се прилага Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета¹⁴. По отношение на обработването на лични данни от институциите и органите на Съюза за целите на настоящия регламент се прилага Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета. С оглед на важните причини от обществен интерес, които са в основата на обратното приемане *и ефективното връщане*, за целите на *връщането, извеждането*, обратното приемане и реинтеграцията може да бъде необходимо предаването на лични данни на граждани на трети държави, по отношение на които е издадено решение за връщане, включително данни, свързани с тяхната самоличност, документи за пътуване, други относими данни, както и, в надлежно обосновани случаи, данни относно техните присъди и здравословно състояние. Подобно предаване трябва да се извършва в съответствие с глава V от Регламент (ЕС) 2016/679 и глава V от Регламент (ЕС) 2018/1725¹⁵[...].
- (42) [...] *Компетентните* органи, отговарящи за процедурите по предоставяне на убежище и [...] компетентните органи, участващи в различните етапи на процеса на връщане, следва да работят в тясно сътрудничество [...] *за гарантиране на ефективното връщане*.

¹⁴ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

¹⁵ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

(43) [...]

(43a) Следва да се осъществява по правило сътрудничество и помощ между държавите членки, включително с цел разрешаване на транзитно преминаване през тяхната територия, логистична или друга материална помощ или помощ в натура, свързана с такова транзитно преминаване, улесняване на прехвърлянето в друга държава членка, независимо дали по силата на двустранни споразумения или договорености или въз основа на сътрудничество между държавите членки, или подпомагане на заминаването на гражданин на трета държава към държавата членка, в която той има право на престой.

(44) Съюзът предоставя финансова и оперативна подкрепа, **без да се засяга многогодишната финансова рамка за периода 2028–2034 г.**, с цел постигане на ефективно прилагане на настоящия регламент. Доколкото дейностите следва да бъдат финансирани от тематичния механизъм на фонд „Убежище, миграция и интеграция“, те могат да се изпълняват чрез пряко, непряко или споделено управление. Държавите членки следва да използват по най-добрия начин наличните финансови инструменти, програми и проекти на Съюза в областта на връщането, по-специално съгласно Регламент (ЕС) 2021/1147 на Европейския парламент и на Съвета¹⁶, както и оперативната помощ от Европейската агенция за гранична и брегова охрана съгласно Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета¹⁷. [...]

¹⁶ Регламент (ЕС) 2021/1147 на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 г. за създаване на фонд Убежище, миграция и интеграция (ОВ L 251, 15.7.2021 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1147/oj>).

¹⁷ Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624 (ОВ L 295, 14.11.2019 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).

- (45) [...] *Докладването относно* ефективността на настоящия регламент и [...] *определянето на* областите, в които е необходимо подобрене, *следва да се основава на събирането и анализа на съществуващи, надеждни и съпоставими статистически данни по отношение на* [...] ефикасността на процедурите по връщане, [...] сътрудничеството от страна на трети държави, и [...] усилията за реинтеграция. *Стандартите в Регламент (ЕС) № 862/2007, Регламент (ЕС) 2019/1896 и националното право следва да бъдат разгледани и при необходимост преразгледани, за да се гарантира целесъобразността на статистическите данни.* Следва да се установят общи стандарти и определения за събирането и докладването на относими данни, за да се даде възможност [...] *за оценка на* въздействието на настоящия регламент и да допринасят за вземането на информирани решения относно бъдещото развитие на политиката.
- (46) За да се гарантират еднакви условия за прилагане на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за създаване на европейската заповед за връщане [...]. Тези правомощия следва да се упражняват в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета¹⁸.
- (47) Директиви 2001/40/ЕО и 2008/115/ЕО и Решение 2004/191/ЕО на Съвета следва да бъдат отменени.

¹⁸ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 година за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (48) Тъй като целите на регламента — да се подобри ефикасността на връщането [...] не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а — поради обхвата или последиците на действието за осигуряване на общ и съгласуван подход сред държавите членки — могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (49) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане. Доколкото настоящият регламент представлява развитие [...] ¹⁹ [...] на достиженията на правото от Шенген, в срок от шест месеца след вземането на решение от Съвета относно настоящия регламент Дания взема решение, в съответствие с член 4 от посочения протокол, дали да го въведе в националното си право.

¹⁹ [...]

- (50) [...] Настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, в които Ирландия не участва в съответствие с [...] ²⁰[...]
- Протокол № 19 относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, **и при прилагане на член 4 от посочения протокол Ирландия** не е обвързана от него, нито от неговото прилагане ²¹. [...]

²⁰ [...]

²¹ *Това съображение ще бъде изменено, ако Ирландия поиска да участва в настоящия регламент в съответствие с член 4, параграф 1 от Протокол № 19 относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз, и Съветът приеме решението си едновременно с приемането на настоящия регламент. В такъв случай съображението ще се позовава на решението на Съвета относно искането на Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген.*

- (51) По отношение на Исландия и Норвегия настоящият регламент представлява [...] развитие на разпоредби на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението, сключено от Съвета на Европейския съюз, от една страна, и Република Исландия и Кралство Норвегия, от друга страна, за асоциирането на последните в процеса на изпълнение, прилагане и развитие на достиженията на правото от Шенген²², които попадат в областта, посочена в член 1, буква В от Решение 1999/437/ЕО на Съвета.
- (52) По отношение на Швейцария настоящият регламент представлява [...] развитие на разпоредби на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген²³, които попадат в областта, посочена в член 1, буква В от Решение 1999/437/ЕО, във връзка с член 3 от Решение 2008/146/ЕО на Съвета²⁴.

²² ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 36, ELI:
[http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439(1)/oj).

²³ ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 52.

²⁴ Решение 2008/146/ЕО на Съвета от 28 януари 2008 г. за сключване от името на Европейската общност на Споразумение между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария за асоцииране на Конфедерация Швейцария към въвеждането, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген (ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj>).

- (53) По отношение на Лихтенщайн настоящият регламент представлява [...] развитие на разпоредби на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген, които попадат в областта, посочена в член 1, буква В от Решение 1999/437/ЕО, във връзка с член 3 от Решение 2011/350/ЕС на Съвета²⁵.
- (54) [...]
- (55) Европейският надзорен орган по защита на данните беше консултиран в съответствие с член 42, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/1725 и даде становището си на [...] г.,

²⁵ Решение 2011/350/ЕС на Съвета от 7 март 2011 г. за сключване от името на Европейския съюз на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген, по отношение на премахването на проверките по вътрешните граници и движението на хора (ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Глава I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

1. **С оглед да се гарантира ефективното връщане на граждани на трети държави, незаконно пребиваващи на територията на държавите членки,** настоящият регламент определя обща система за връщането на граждани на трети държави, [...] незаконно [...] **пребиваващи на територията на държавите членки,** в съответствие с основните права, признати [...] от Хартата на основните права на [...] Европейския съюз („[...] (Хартата) [...]“), **и общите принципи на правото на Съюза,** както и с приложимите [...] международни [...] **задължения,** включително относно [...] правата на човека.
2. Целта на настоящия регламент е да се **даде възможност на държавите членки да предприемат всички необходими мерки за** гарантиране на [...] ефективното [...] **връщане.**

Член 2

Приложно поле

1. Настоящият регламент се прилага по отношение на граждани на трети държави, [...] незаконно **пребиваващи** на територията на държавите членки.

2. Настоящият регламент не се прилага за лица, които се ползват от правото на свободно движение съгласно правото на Съюза, както е определено в член 2, точка 5 от Регламент (ЕС) 2016/399.
3. *Настоящият регламент не засяга разпоредбите на регламенти (ЕС) 2024/1351 и 2024/1348.*
4. *Без да се засяга параграф 5 от настоящия член, настоящият регламент не се прилага за граждани на трети държави:*
 - a. *на които е издаден отказ за влизане на външните граници в съответствие с член 14 от Регламент (ЕС) 2016/399 или в съответствие с еквивалентно национално право в случай на държави членки, които не са обвързани от посочения регламент;*
 - б. *които са заловени или засечени от компетентните органи във връзка с незаконно преминаване по суша, море или въздух на външната граница на държава членка и които впоследствие не са получили разрешение или право на престой в тази държава членка;*
 - в. *които подлежат на връщане като наказателноправна санкция или като следствие от наказателноправна санкция съгласно националното право;*
 - г. *по отношение на които е образувана процедура за екстрадиция;*
5. *Всяка държава членка може да реши да прилага настоящия регламент по отношение на една или повече от категориите граждани на трети държави, посочени в параграф 4, букви а), б) и в). В такива случаи настоящият регламент се прилага за тези категории граждани на трети държави от датата, на която държавата членка уведоми другите държави членки и Комисията за решението си.*
6. *Когато някоя държава членка реши да прилага настоящия регламент по отношение на граждани на трети държави, които подлежат на връщане като наказателноправна санкция, членове 7, 9 и 10 не се прилагат.*

7. *По отношение на гражданите на трети държави, които са изключени от приложното поле на настоящия регламент в съответствие с параграф 4, букви а) и б), държавите членки гарантират, че тяхното третиране и ниво на защита са не по-малко благоприятни от посочените в член 12, параграфи 4 и 5, член 14, параграф 2, член 14, параграф 6, букви в) и д), член 34, параграф 1—6 и член 35 и зачитат принципа на забрана за връщане.*

Член 3

[...]

Член 4

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „гражданин на трета държава“ означава всяко лице, което не е гражданин на Съюза по смисъла на член 20 от Договора за функционирането на Европейския съюз и не е лице, което се ползва с право на свободно движение съгласно правото на Съюза, както е определено в член 2, точка 5 от Регламент (ЕС) 2016/399;
- 2) „незаконен престой“ означава всяко присъствие на територията на държава членка на гражданин на трета държава, който не отговаря или е престанал да отговаря на условията за влизане, изложени в член 6 от Регламент (ЕС) 2016/399, или на [...] **еквивалентни** условия за влизане, престой или пребиваване в [...] **съответствие с националното право в случай на** държави [...] членки, **които не са обвързани от посочения регламент, но участват в настоящия регламент**;
- 3) „държава на връщане“ означава едно от следните положения[...]
 - а) трета държава, която е страната по произход на гражданина на трета държава;
 - б) трета държава, която е държавата на обичайното пребиваване на гражданина на трета държава;
 - в) трета държава, която е държава на транзитно преминаване, по пътя към Съюза в съответствие със споразуменията или договореностите на Съюза или държавите членки за обратно приемане;
 - г) трета държава, различна от посочената в букви а)[...] **и б)**, в която гражданинът на трета държава има право на влизане и пребиваване;

- д) сигурна трета държава, в която молбата за международна закрила на гражданин на трета държава е била отхвърлена като недопустима съгласно член 59, параграф 8 от Регламент (ЕС) 2024/1348;
 - е) първата държава на убежище, в която молбата за международна закрила на гражданин на трета държава е била отхвърлена като недопустима съгласно член 58, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2024/1348;
 - ж) трета държава, *различна от държавата, посочена в букви а), б) и г)*, с която има споразумение или договореност, въз основа на които гражданинът на трета държава се приема, в съответствие с член 17 от настоящия регламент;
- 4) „решение за връщане“ означава административен или съдебен **акт или** решение, които определят или обявяват за незаконен престоя на гражданин на трета държава и налагат или постановяват задължение за напускане на [...] **територията на държавите членки**;
- 4а) *„връщане“ означава незаконно пребиваващ гражданин на трета държава:*
- а) *да се върне доброволно, както е посочено в точка б; или*
 - б) *да бъде изведен от компетентните органи от територията на държавите членки и в държава на връщане, както е посочено в точка 3, първа алинея;*
- 4б) *„решение за постановяване на извеждането“ означава административен или съдебен акт, който определя или обявява, че гражданинът на трета държава може да бъде изведен в една или повече държави на връщане, както е посочено в точка 3;*

- 5) „извеждане“ означава изпълнението на решението за връщане от компетентните органи чрез физическо[...] транспортиране извън територията на държавите [...] **членки**;
- 6) „доброволно връщане“ означава [...] **напускане на** територията на държавите членки [...] **самостоятелно, със или без помощ, и без да се прибегва до извеждане, от страна на:**
- а) незаконно пребиваващ гражданин на трета държава, срещу когото все още не е издадено решение за връщане; или*
- б) незаконно пребиваващ гражданин на трета държава, изпълняващ задължението за напускане в рамките или след изтичане на срока за доброволно напускане, определен в решението за връщане;*
- 7) „укриване“ означава действието, чрез което гражданинът на трета държава не остава на разположение на компетентните административни или съдебни органи [...];
- 8) „забрана за влизане“ означава административно или съдебно решение или акт, с които се забраняват влизането и престоят на територията на държавите членки;
- 9) [...]
- 10) [...]

- 11) „операция по връщане“ означава операция, организирана или координирана от компетентен орган *или подпомагана от Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Frontex)*, чрез която се връщат граждани на трети държави от една или повече държави членки;

[...] ²⁶[...]

Член 5

Основни права

При прилагането на настоящия регламент държавите членки изцяло спазват приложимото право на Съюза, включително Хартата, приложимото международно право и задълженията, свързани с достъпа до международна закрила, [...] с принципа на забрана за връщане, както и с основните права.

²⁶ [...]

Глава II
ПРОЦЕДУРА ПО ВРЪЩАНЕ

РАЗДЕЛ 1
ЗАПОЧВАНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА ПО ВРЪЩАНЕ

Член 6

[...]

РАЗДЕЛ 2

ПРОЦЕДУРА ПО ИЗДАВАНЕ НА ЗАПОВЕД ЗА ВРЪЩАНЕ

Член 7

[...] Решение за връщане

1. Компетентните органи на държавите членки издават решение за връщане на всеки гражданин на трета държава, който пребивава незаконно на тяхна територия, *в което постановяват или налагат задължение за напускане на територията на държавите членки [...].*

1а. Решенията за връщане:

- a) *определят срок за напускане, който не надвишава 30 дни, най-късно до края на който гражданинът на трета държава напуска територията на държавите членки; или*
- b) *постановяват гражданинът на трета държава да напусне незабавно територията на държавите членки.*

Срокът за напускане, посочен в буква а), може да се конкретизира допълнително в националното право.

Държавите членки могат да предвидят в националното си право в кои случаи за гражданин на трета държава се определя срок за доброволно напускане или се постановява незабавно напускане.

- 1б. *Държавите членки могат да предвидят срок за напускане съгласно параграф 1а, който надвишава 30 дни, при надлежно отчитане на конкретните обстоятелства по всеки отделен случай.*

1в. Държавите членки могат да удължат срока за напускане съгласно параграф 1 при надлежно отчитане на конкретните обстоятелства по всеки отделен случай, по-специално участие в програма за подкрепа на връщането и реинтеграцията съгласно член 46, параграф 3 и спазване на задължението за сътрудничество, посочено в член 21.

Държавите членки могат да съкратят срока за напускане съгласно параграф 1а в случай на неспазване на задължението за сътрудничество, посочено в член 21.

1г. Срокът за напускане започва да тече от дата, определена в националното право.

2. Решението за връщане се издава в писмена форма и в него се посочват фактическите и правните основания [...]. **Гражданинът на трета държава се уведомява** за съществуващите правни средства за защита и сроковете за използване на тези средства за защита. Решението за връщане се съобщава на гражданина на трета държава [...] **във възможно най-кратък срок съгласно националното право на съответната държава членка.**

3. Компетентните органи могат да решат да не предоставят или да решат да ограничат информацията относно фактическите основания, когато националното право предвижда ограничаване на правото на информация или когато това е необходимо за опазването на обществения ред, обществената или националната сигурност и за предотвратяването, разследването, разкриването и наказателното преследване на престъпления. В такива случаи и с цел достъп до ефективни правни средства за защита гражданинът на трета държава се информира за същността на основанията, въз основа на които е взето решение за връщане. **Задължението за информиране на гражданина на трета държава за същността на основанията не включва задължение за разкриване на класифицирана информация.**

4. [...] *Държавата или държавите на връщане могат да бъдат определени в решението за връщане. Когато гражданин на трета държава реши да се върне доброволно в друга държава на връщане [...], която е различна от държавата или държавите на връщане, посочени в решението за връщане, не се изисква издаването на ново [...] решение [...] за определяне на държавата на връщане.*
- 4а. *Компетентните органи не са възпрепятствани да издават решение за връщане, когато съществува пречка за извеждането, включително поради риск от нарушаване на принципа на забрана за връщане. Когато държавата на връщане е определена в решението за връщане и е установен риск от нарушаване на принципа на забрана за връщане, в решението за връщане се посочва, че извеждането към тази държава на връщане се отлага в съответствие с член 14, параграф 1, буква а).*
5. На гражданина на трета държава се осигурява, при поискване, писмен или устен превод на основните елементи на решението за връщане [...], включително информацията относно съществуващите правни средства за защита, на език, който гражданинът на трета държава разбира или който основателно може да се предполага, че разбира. *Държавите членки могат да използват общи информационни листовки или преводи, включително машинно генерирани преводи.*
6. Решението за връщане [...] се издава в същия акт или *в отделен акт*, едновременно и заедно с решението за прекратяване на законния престой на гражданин на трета държава *или без неоправдано забавяне след това и* без да се засягат процесуалните гаранции, предвидени в глава IV, и други приложими разпоредби на правото на Съюза и на международното право.

7. При издаването на решението за връщане [...] **държавата членка** [...] използва формуляра („европейска заповед за връщане“), установен съгласно параграф 8. **Формулярът съдържа основните елементи на решението за връщане и когато е приложимо – на решението за постановяване на извеждането**, и до него се предоставя достъп чрез Шенгенската информационна система в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1860 [...].
8. Комисията приема **най-малко шест месеца след влизането в сила на настоящия регламент** на акт за изпълнение за установяване на формуляра на европейската заповед за връщане, посочен в параграф 7. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, предвидена в член 49, параграф 2.
9. [...] **Най-късно към момента на приемането на акта за изпълнение, посочен в член 8, държавите членки и Комисията и съответните агенции на ЕС, като например eu-LISA, [...] започват съответно да въвеждат необходимите правни и технически механизми, с които чрез Шенгенската информационна система да може да бъде предоставен достъп до европейската заповед за връщане, за да се улесни изпълнението на задължението по параграф 7. Комисията и съответните агенции на ЕС, като например eu-LISA, [...] подкрепят държавите членки, по целесъобразност.**

9а. Най-късно към момента на влизането в сила на настоящия регламент Комисията и съответните агенции на ЕС, като например eu-LISA, въвеждат мерки, за да гарантират възможността за автоматизирано обработване на европейската заповед за връщане с цел да се повиши ефективността на прилагането на член 9.

9б. Държавите членки уведомяват Комисията за необходимите правни и технически механизми, въведени за изпълнение на задължението, посочено в параграф 7, най-късно към момента на влизането в сила на настоящия регламент.

[...]

Член 8

Изключения от задължението за издаване на решение за връщане

1. Компетентните органи на държавите членки могат да решат да не издават решение за връщане в един от следните случаи, при които гражданинът на трета държава е:
 - а. прехвърлен в друга държава членка в съответствие с процедурата, предвидена в член 23а от Регламент (ЕС) 2016/399;
 - б. прехвърлен в друга държава членка съгласно двустранни споразумения или договорености или въз основа на сътрудничество между държавите членки в съответствие с член 44;

- в. лице, чийто незаконен престой е установен във връзка с гранични проверки, извършвани при излизане на външната граница в съответствие с член 8 от Регламент (ЕС) 2016/399, или равностойни проверки *в съответствие с* [...] националното право *в случай на държави членки, които не са обвързани от посочения регламент*, [...] като се избягва във възможно най-голяма степен отлагането на напускането на съответния гражданин на трета държава.
2. Решение за връщане не се издава в случаите, когато гражданинът на трета държава притежава валидно разрешение за пребиваване, виза за дългосрочно пребиваване или друго разрешение, предоставящо право на престой, издадени от друга държава членка [...].
3. В случаите, посочени в параграф 2, държавата членка изисква гражданинът на трета държава незабавно да отиде на територията на тази друга държава членка. Когато гражданинът на трета държава не се съобрази с тези изисквания или когато незабавното напускане на гражданина на трета държава се налага поради основания, свързани с обществения ред, обществената или националната сигурност, държавите членки могат да поискат сътрудничество от другите държави членки съгласно член 44 или да издадат решение за връщане в съответствие с член 7.
4. Решение за връщане не се издава в случаите, когато [...] *се прилага* [...] процедурата по член 9 [...].

Член 9

Признаване и изпълнение на решения за връщане, издадени от друга държава членка

1. Държавата членка, в която гражданинът на трета държава пребивава незаконно („изпълняваща държава членка“), може да признае **и да изпълни** подлежащо на изпълнение решение за връщане **и според случая решение за постановяване на извеждането**, издадено на този гражданин на трета държава от друга държава членка („издаваща държава членка“) съгласно член 7, параграф 1 [...] **и член 12, параграф 2. Изпълнението се** основава на **информацията, която е налична в** европейската заповед за връщане, посочена в член 7, параграф 7 [...], **и се [...] извършва в съответствие с националните правила и процедури** съгласно член 12.
2. [...] От държавите членки [...] **не [...] се изисква да вземат административни решения или да приемат актове за целите на признаването. Не е необходимо признаването да бъде под формата на административна [...] процедура [...].**

3. [...]
4. [...]
5. Когато държава членка не признае или не изпълни решение за връщане **или решение за постановяване на извеждането** съгласно параграф 1 [...], тази държава членка издава решение за връщане [...] **при спазване на условията на член 7 или решение за постановяване на извеждането съгласно член 12, параграф 2.**
6. [...] **Когато** държава членка **признае или изпълни решение за връщане или решение за постановяване на извеждането съгласно параграф 1, тя** спира [...] **извеждането**, когато действието на решението за връщане **или на решение за постановяване на извеждането** в издаващата държава членка е спряно **и може да издаде решение за връщане при спазване на условията на член 7.**
7. Когато издаващата държава членка **спре изпълнението или** оттегли решението за връщане или когато решението за връщане бъде отменено от [...] **административен орган или съд**, изпълняващата държава членка издава решение за връщане при спазване на условията на член 7.

8. *При поискване* издаващата държава членка предоставя на изпълняващата държава членка всички налични данни и документи, необходими за целите на [...] връщане **или извеждане**, в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1860 [...].
9. [...]
- 9а. *Прилагането на член 9 не засяга използването на изключенията, предвидени в член 8.*
10. [...]
11. *С приемането на акта за изпълнение, посочен в член 7, параграф 8, държавите членки започват да въвеждат подготвителни стъпки, които биха могли да улеснят признаването на решенията за връщане или решенията, с които се постановява извеждането, издадени от друга държава членка, включително, когато е приложимо, правни и технически договорености в националните им системи, промени в националните информационни системи, съответното обучение и дейности по пилотни проекти.*

12. До две години след датата на прилагане на настоящия регламент Комисията прави оценка на прилагането на взаимното признаване, съгласно параграф 1 от настоящия член, по-специално по отношение на следното:
- а. това дали правните и техническите механизми, чрез които европейската заповед за връщане става достъпна чрез Шенгенската информационна система съгласно член 7, параграф 7, са въведени от държавите членки и дали са ефективни;
 - б. дали правните и техническите механизми за осигуряване на автоматизираното обработване на европейската заповед за връщане съгласно член 7, параграф 9 са въведени от държавите членки;
 - в. ефективността на признаването и изпълнението на решенията за връщане и решенията за постановяване на извеждането;
 - г. произтичащата от това тежест за националните съдебни и административни системи, и
 - д. резултати от съответните дейности по обучение и пилотни проекти.
13. Въз основа на оценката, посочена в параграф 12, Комисията представя, по целесъобразност, законодателни предложения, включително всякакви целенасочени изменения, за да се гарантира ефективно връщане, с оглед на извеждането на задължително признаване и изпълнение на подлежащи на изпълнение решения за връщане и решения за постановяване на извеждането, издадени от друга държава членка. В случай че Комисията не представи предложение, тя обяснява причината за това.
14. По искане на Комисията държавите членки предоставят необходимата информация за извършване на оценката съгласно параграф 12 от настоящия член, по-специално статистически данни за броя на гражданите на трети държави, които са били изведени или върнати въз основа на признати решения за връщане и според случая на решения за постановяване на извеждането, издадени от друга държава членка в рамките на определен срок. Когато е възможно, Комисията използва информацията, предоставена съгласно Регламент (ЕО) № 862/2007 на Европейския парламент и на Съвета.

РАЗДЕЛ 3

ЗАБРАНА ЗА ВЛИЗАНЕ

Член 10

Издаване на забрана за влизане

1. Решенията за връщане се придружават от забрана за влизане, когато:
 - а. гражданинът на трета държава подлежи на извеждане в съответствие с член 12;
 - б. задължението за [...] **напускане на територията на държавите членки** не е било изпълнено в сроковете, определени в съответствие с член [...] 7, **параграфи 1а – 1в**;
 - в. гражданинът на трета държава представлява риск за сигурността в съответствие с член 16;
2. В случаи, различни от изброените в параграф 1, компетентните органи [...] **могат да издадат** забрана за влизане, **която да придружава** решението за връщане [...] **или решението за постановяване на извеждането**, като вземат предвид съответните обстоятелства, по-специално степента на сътрудничество на гражданина на трета държава.
3. Забраната за влизане се издава като част от решението за връщане или **като част от решението за постановяване на извеждането, или** отделно в писмена форма. Гражданинът на трета държава се уведомява [...] **за забраната за влизане** на език, който гражданинът на трета държава разбира или който основателно може да се предполага, че разбира. **Информация за последиците от забраната за влизане може да бъде предоставена в обща информационна листовка.**

4. Компетентните органи могат да издадат забрана за влизане, без да издават решение за връщане на гражданин на трета държава, който пребивава незаконно на територията на държавите членки и чийто незаконен престой е установен във връзка с гранични проверки, извършвани при излизане в съответствие с член 8 от Регламент (ЕС) 2016/399, *или равностойни проверки в съответствие с национално право в случай на държави членки, които не са обвързани от посочения регламент[...]. Забраната за влизане в тези случаи може да бъде издадена и съобщена, след като гражданинът на трета държава е напуснал територията на [...] държавите членки*, като се избягва във възможно най-голяма степен отлагането на напускането на съответния гражданин на трета държава.
- 4а. Когато незаконно пребиваващ гражданин на трета държава напусне територията на държавите членки, преди да бъде издадено решение за връщане, компетентните органи могат да издадат забрана за влизане, без да издават такова решение за връщане.*
- 4б. Когато основанията за издаване на забрана за влизане са възникнали след издаването на решение за връщане, компетентните органи могат да издадат забрана за влизане, без да издават ново решение за връщане.*
5. Компетентните органи могат да се въздържат от издаване на забрана за влизане в отделни случаи по хуманитарни причини, *ако гражданинът на трета държава е жертва на трафик на хора*, или ако гражданинът на трета държава сътрудничи надлежно на компетентните органи, [...] *включително* чрез участие в програма за връщане и реинтеграция.

6. Продължителността на забраната за влизане се определя, като надлежно се вземат предвид всички обстоятелства от значение за отделния случай и за срок от максимум 10 години. **Без да се засяга член 16, параграф 3, буква а), забрана за влизане може да бъде издадена за максимален срок от 20 години, като надлежно се отчитат всички свързани със случая обстоятелства, и по-специално всички надлежно обосновани основания на компетентните органи за необходимостта от допълнително предотвратяване на влизането на гражданина на трета държава на територията на държавите членки.**
7. [...]
8. Срокът на забраната за влизане започва да тече от датата, на която гражданинът на трета държава е напуснал територията на държавите членки.

Член 11

Оттегляне, спиране или съкращаване на срока на забрана за влизане

1. **Издаващата държава членка** може да оттегли, спре или да съкрати срока на забрана за влизане, когато гражданинът на трета държава [...] **докаже, че се е върнал доброволно в изпълнение на решение за връщане.**
- [...]

2. *Компетентният орган може по своя преценка да оттегли, спре или да съкрати срока на забрана за влизане [...] в обосновани отделни случаи, включително по хуманитарни причини, като се вземат предвид всички свързани със случая обстоятелства.*
3. *Без да се засяга параграф 4, гражданинът на трета държава [...] може да подаде добре обосновано искане за оттегляне, спиране или съкращаване на срока на забрана за влизане, при условие че гражданинът на трета държава се е съобразил с решението за връщане.*
4. *Гражданин на трета държава, на когото е издадена забрана за влизане за повече от 10 години в съответствие с член 10, параграф 6 или член 16, параграф 3, буква а), може 10 години след напускането на държавите членки да поиска от издаващата държава членка да преразгледа възможността за оттегляне, спиране или съкращаване на срока на забраната за влизане, като надлежно се вземат предвид всички свързани със случая обстоятелства, включително, когато е приложимо, дали гражданинът на трета държава продължава да представлява риск за сигурността съгласно член 16 и дали забраната за влизане продължава да е необходима за по-нататъшно предотвратяване на влизането на гражданина на трета държава на територията на държавите членки. Искането за преразглеждане се обосновава надлежно.*
5. *Държавите членки могат да обвържат оттеглянето на забрана за влизане с възстановяването на разходите, свързани с извеждането на гражданина на трета държава.*

РАЗДЕЛ 4
ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ВРЪЩАНЕТО

Член 12

Извеждане

1. *Държавите членки вземат всички необходими мерки за извеждане на гражданин на трета държава [...], когато:*
 - а. гражданинът на трета държава не е изпълнил задължението да напусне територията в съответствие с член 7;*
 - а. гражданинът на трета държава [...] *не* сътрудничи на органите [...];
 - б. [...]
 - в. гражданинът на трета държава попада в обхвата на член 16;
 - г. гражданинът на трета държава [...] *се премести в друга държава* [...] членка *без разрешение, включително по време на срока*, определен в съответствие с член [...] 7;
 - е. *държавата членка счита за необходимо и пропорционално, както е предвидено в националното право, да изведе гражданина на трета държава по причини, различни от посочените в букви -а) – г).*

- 1а. Нищо в настоящия регламент не възпрепятства държавите членки да разрешават или улесняват доброволното връщане на гражданин на трета държава, който иначе подлежи на извеждане съгласно параграф 1.*
- 1б. Когато държавата на връщане не е била определена на предходен етап, преди да извърши извеждането, държавата членка определя една или повече държави на връщане, както е посочено в член 4, параграф 3.*
- 2. [...] Решение за постановяване на извеждането може да бъде издадено от компетентните органи на всеки гражданин на трета държава, който подлежи на връщане. Когато се издава решение за постановяване на извеждането, то се издава писмено и може да бъде в същото решение като решението за връщане или като [...] отделно административно или съдебно решение [...] или акт, или като част от друго административно или съдебно решение.*
- 2а. Когато компетентен орган издава решение за постановяване на извеждането и когато държавата на връщане не е била определена на предходен етап, в решението за постановяване на извеждането се посочват една или повече държави на връщане, както е посочено в член 4, параграф 3.*
- 2б. Когато се издава решение за постановяване на извеждането, в него се посочват фактическите и правните основания. Гражданинът на трета държава се уведомява за съществуващите правни средства за защита и сроковете за използване на тези средства за защита. Решението за постановяване на извеждането се съобщава на гражданина на трета държава във възможно най-кратък срок съгласно националното право на съответната държава членка.*

- 2в. *Когато се издава решение за постановяване на извеждането, на гражданина на трета държава се осигурява, при поискване, писмен или устен превод на основните елементи на решението за постановяване на извеждането, включително информацията относно съществуващите правни средства за защита, на език, който гражданинът на трета държава разбира или който основателно може да се предполага, че разбира. Държавите членки могат да използват общи информационни листовки или преводи, включително машинно генерирани преводи.*
3. *Когато гражданинът на трета държава посочи или органите на държавата членка узнаят за наличието на относими елементи, че извеждането би нарушило принципа на забрана за връщане, компетентните органи насочват гражданина на трета държава към подходящата процедура, включително процедурата за предоставяне на убежище в съответствие с Регламент 2024/1348, когато е приложимо, или преценяват в съответствие с националното право дали извеждането е в съответствие с принципа на забрана за връщане [...]. Засегнатият гражданин на трета държава представя във възможно най-кратък срок всяка относима [...] информация, свързана със собствените му лични обстоятелства, за да обоснове твърдението си, че извеждането би нарушило принципа на забрана за връщане. Компетентните органи могат да се позоват или да вземат предвид всяка предишна оценка на риска от нарушаване на принципа на забрана за връщане. Оценка на риска от нарушаване на принципа на забрана за връщане се извършва само ако съответната информация е подкрепена с доказателства.*
- 3а. *Държавите членки могат да решат, че принципът на забрана за връщане може да бъде оценен от орган, различен от компетентния орган, който издава или изпълнява решението за връщане.*

4. Принудителните мерки, предприети за гарантиране на извеждането са необходими и пропорционални и при всички случаи не надвишават прага на разумната употреба на сила. Те се изпълняват съгласно националното законодателство в съответствие с основните права и като се зачитат надлежно достойнството и физическата неприкосновеност на съответния гражданин на трета държава.
5. При извеждане по въздух държавите членки вземат предвид общите насоки относно мерките за сигурност при съвместни операции за извеждане по въздушен път, посочени в приложението към Решение 2004/573/ЕО²⁷.

[...]

Член 13

[...]

²⁷ Решение 2004/573/ЕО на Съвета от 29 април 2004 г. относно организация на общите полети за извеждане от територията на две или повече държави членки на граждани на трети страни, които подлежат на индивидуални мерки за извеждане (ОВ L 261, 6.8.2004 г., стр. 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/573/oj>).

Член 14

Условия за отлагане на извеждането

1. Извеждането съгласно член 12 се отлага при следните обстоятелства:
 - а. когато това би нарушило принципа на забрана за връщане; или
 - б. когато и докато е спряно изпълнението на решението за връщане в съответствие с член 28.
2. Извеждането съгласно член 12 може да се отложи [...], като се вземат предвид конкретните обстоятелства по всеки отделен случай.
3. Ако гражданинът на трета държава поиска отлагане на извеждането, искането трябва да бъде надлежно обосновано.

4. [...] Държавите членки предоставят на съответния гражданин на трета държава писмено потвърждение [...] на отлагането [...] **в съответствие с параграф 1. Превод на потвърждението може да бъде съобщен устно на гражданина на трета държава на език, който той разбира или който основателно може да се предполага, че разбира, включително с помощта на услуги за устен превод.**
5. [...] **Отлагането на** извеждането в съответствие с параграф 1 или параграф 2 се [...] преразглежда [...] **при промяна в съответните обстоятелства.**
6. По отношение на положението на гражданина на трета държава, **включително спазването от страна на гражданина на трета държава на задълженията по настоящия регламент**, по време на периода, за който извеждането е отложено, се взема предвид следното:
 - а. основни нужди;
 - б. събиране на семейството с членове на семейството, намиращи се на територията на държавата членка;
 - в. спешни медицински грижи и основно лечение на болести;
 - г. достъп до основните елементи на образователната система на навършилите пълнолетие лица в зависимост от продължителността на престоя им;
 - д. специални потребности на уязвимите лица.
7. При отлагане на извеждането мерките, посочени в [...] **членове 21 – 23в и член 29**, могат да се прилагат, когато са изпълнени условията.

Член 15

Наблюдение на извеждането

1. Държавите членки предвиждат независима *система за наблюдение на принудителното връщане* [...].

Връщане на граждани на трети държави, които представляват риск за сигурността

1. Настоящият член се прилага за граждани на трети държави, когато:
 - а. те представляват заплаха за обществения ред, обществената или националната сигурност, **включително когато са обект на сигнал съгласно член 24 от Регламент 2018/1861 на Европейския парламент и на Съвета;**
 - б. налице са [...] **основателни признаци**, че те са извършили тежко престъпление, посочено в член 2, параграф 2 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета²⁸ **или са извършили престъпление, наказуемо с лишаване от свобода за срок от поне една година съгласно националното право;**
 - ба. **налице са основателни признаци, че лицето е замесено в някое от престъпленията, посочени в Директива (ЕС) 2017/541 на Европейския парламент и на Съвета;**
 - в. налице са [...] **основателни признаци** за намерението **им** да извършат престъпление съгласно буква б) от настоящия параграф на територията на държава членка;
 - ва. **налице са основателни признаци, че те представляват друг вид заплаха за сигурността съгласно установеното в националното право.**
2. Гражданите на трети държави, попадащи в обхвата на настоящия член, подлежат на извеждане [...].

²⁸ Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки – изявления на някои от държавите членки относно приемането на рамковото решение (ОВ L 190, 18.7.2002 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/584/oj).

- 2а. Държавите членки могат да позволят доброволно връщане на граждани на трети държави, попадащи в обхвата на настоящия член, по-специално когато се счита, че то води до по-бързо и по-ефективно връщане.**
3. Като изключение от приложимите разпоредби на настоящия регламент гражданите на трети държави, попадащи в обхвата на настоящия член, могат да бъдат:
- а. предмет на забрана за влизане, издадена в съответствие с член 10, чийто срок надвишава максималния срок, предвиден в член 10, параграф 6, [...] **или на забрана за влизане за неопределен срок, когато това е обосновано и пропорционално на риска за сигурността, породен от гражданина на трета държава;**
 - б. задържани в съответствие с член 29, параграф 3, буква в);
 - в. задържани в затвори [...];
 - г. задържани за [...] **допълнителен срок**, който надвишава максималния срок, посочен в член 32, параграф 3, и който се определя от [...] **компетентен** орган, като се вземат предвид обстоятелствата по конкретния случай, и подлежи на контрол от [...] **съд** най-малко на всеки три месеца.
- 3а. Гражданин на трета държава, на когото е издадена забрана за влизане в съответствие с параграф 3, буква а), може да поиска от издаващата държава членка да преразгледа възможността за оттегляне, спиране или съкращаване на срока на забраната за влизане в съответствие с член 11, параграф 4.**

4. [...] *Когато заплахата за обществения ред, [...] за обществената сигурност или за националната [...] сигурност, която представляват гражданите на трети страни, посочени в параграф 1, буква а), не може да бъде ефективно преодоляна съгласно настоящия член, държавите членки могат да предвидят други мерки съгласно националното право. При вземането на съответното решение държавата членка [...] гарантира, че мярката е необходима и пропорционална, като се има предвид сериозността на заплахата за обществената сигурност или заплахата, която представлява засегнатото лице.*

Член 17

Връщане в трета държава, с която има споразумение или договореност

1. Връщането по смисъла на член 4, първа алинея, точка 3, буква ж) на незаконно пребиваващи граждани на трети държави изисква сключването на споразумение или договореност с трета държава. Такова споразумение или договореност могат да бъдат сключени единствено с трета държава, която спазва международните стандарти и принципи в областта на правата на човека в съответствие с международното право, включително с принципа на забрана за връщане.
2. В споразумението или договореността съгласно параграф 1 се посочва следното:
 - а. процедурите, приложими за [...] *връщането* на незаконно пребиваващи граждани на трети държави от територията на държавите членки в третата държава, посочена в параграф 1;
 - б. условията за престой на гражданина на трета държава в третата държава, посочена в параграф 1 [...];

- в. [...]
- г. задълженията на третата държава, посочена във второто изречение на параграф 1;
- д. [...]
- е. последиците в случай на нарушения на споразумението или договореността [...].

2а. Когато в споразумение или договореност съгласно параграф 1 се определят редът и условията за последващо връщане в държава на връщане, посочена в член 4, параграф 3, буква а) – е), в споразумението или договореността се определя следното в допълнение към параграф 2:

- а. последиците, в случай че последващо връщане не е възможно;**
- б. съответните задължения и отговорности на държавата членка или на Съюза и на тази трета държава;**
- в. последиците в случай на значителна промяна, оказваща неблагоприятно въздействие върху положението на третата държава;**
- г. независим орган или механизъм за наблюдение на ефективното прилагане на споразумението или договореността.**

Споразумението или договореността съгласно първа алинея може да включва условията за задържане в третата държава.

3. [...] *Държавите членки информират в подходящ момент съответните държави членки за преговорите по споразумение или договореност [...], както е посочено в параграф 1, с трета държава, която има обща граница с тези държави членки. Държавите членки информират Комисията и другите държави членки за всички двустранни или многостранни споразумения или договорености, сключени в съответствие с параграф 1, преди тяхното влизане в сила или, когато дадено споразумение или договореност трябва да се прилага временно, преди началото на временното им прилагане. Комисията и другите държави членки също се информират за всякакви последващи промени или прекратяване на такива споразумения или договорености.*
4. Непридружените ненавършили пълнолетие лица [...] не се връщат в трета държава, посочена в параграф 1.

РАЗДЕЛ 5

ВРЪЩАНЕ НА НЕНАВЪРШИЛИ ПЪЛНОЛЕТИЕ ЛИЦА

Член 18

Висши интереси на детето

При прилагането на разпоредбите на настоящия регламент висшите интереси на детето представляват съображение от първостепенно значение.

Член 19

Оценка на възрастта на ненавършили пълнолетие лица

1. Когато поради изявления на гражданина на трета държава, налични документни доказателства или други релевантни признаци съществуват съмнения дали лицето е ненавършило пълнолетие, компетентният орган може да предприеме [...] извършването на [...] **оценка на възрастта в съответствие с националното [...] право**. Член 25 от Регламент (ЕС) 2024/1348 [...] **може** да се прилага по аналогия към тази оценка.
2. **Компетентният орган може да се позове на съществуваща оценка на възрастта, извършена на предходни етапи от процедурата по връщане или в рамките на други имащи отношение процедури.**
3. **Дадена държава членка може да признава решения за оценка на възрастта, взети от други държави членки, когато оценките на възрастта са били извършени в съответствие с правото на Съюза.**

Член 20

Връщане на непридружени ненавършили пълнолетие лица

1. [...] Съответните служби – различни от органите, изпълняващи връщането – предоставят съдействие в съответствие с висшите интереси на детето.
2. Назначава се представител или лице, [...] **определено** да защитава висшия интерес на детето, което да представлява, подпомага и действа, в зависимост от случая, от името на непридруженото ненавършило пълнолетие лице в процеса на връщане. Гарантира се, че назначеният представител е подходящо обучен в областта на комуникацията, която е съобразена с нуждите на децата и с възрастта им, и [...] **е способен да общува на език, който ненавършилото пълнолетие лице разбира или който основателно може да се предполага, че разбира**. Това лице [...] **може да бъде** лицето, определено да действа като представител съгласно Директива (ЕС) 2024/1346, когато това лице е било определено съгласно член 27 от посочената директива. **Комуникацията може да се осъществява с помощта на услуги за устен превод**.
3. Непридруженото ненавършило пълнолетие лице се изслушва пряко или чрез представителя или [...] **определеното** лице, посочено в параграф 2, включително в контекста на определянето на висшите интереси на детето. **Най-късно** преди извеждане на непридружено ненавършило пълнолетие лице от територията на държава членка, органите на тази държава членка се уверяват, че то ще бъде върнато на член на неговото семейство, на определен настойник или на подходящи приемни центрове в държавата по връщане.

Глава III

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ГРАЖДАНИНА НА ТРЕТА ДЪРЖАВА

Член 21

Задължение за сътрудничество

1. Гражданите на трети държави *спазват задължението за напускане на територията на държавите членки и* са задължени да сътрудничат на компетентните органи на държавите членки [...], *когато към тях се прилага настоящият регламент.*
- 1а. *Гражданите на трети държави предоставят на компетентните органи без ненужно забавяне информация за всяка съответна промяна в своята конкретна ситуация, която е от значение за целите на настоящия регламент.*
2. *Без да се засяга задължението за напускане на територията на държавите членки,* гражданите на трети държави:
 - а. *остават на разположение на компетентните органи на територията на държавата членка, компетентна за процедурата по връщане, която се прилага спрямо гражданите на трети държави [...], не се укриват, включително в друга държава членка, и се явяват за заминаването на транспорта с цел връщане, както е определено от компетентния орган;*

- б. предоставят [...] без ненужно забавяне цялата информация и [...] документация, **включително копия и електронни копия, които могат да послужат** [...] за установяване или проверка на самоличността **или гражданството** или по друг начин са от значение в рамките на процедурата по връщане [...], които притежават **или за които основателно се предполага, че могат да получат**;
- ба. предоставят без ненужно забавяне на компетентните органи документ за самоличност или за пътуване или сътрудничат за получаването на документ за самоличност или за пътуване;**
- в. не унищожават или не се освобождават по друг начин от [...] документи, **информация и документация, посочени в букви б) и ба) от настоящия параграф**, не използват псевдоними с цел измама, не предоставят друга невярна информация в устна или писмена форма или възпрепятстват по друг неправомерно измамен начин процедурата по връщане [...];
- г. предоставят обяснение, когато не притежават документ за самоличност или за пътуване;
- д. предоставят информация за третите държави на транзитно преминаване **и за маршрута на пътуване**;
- е. предоставят биометрични данни, както е определено в **националното право и правото на Съюза, включително** в член 2, параграф 1, буква т) от Регламент (ЕС) 2024/1358 на Европейския парламент и на Съвета²⁹;

²⁹ Регламент (ЕС) 2024/1358 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за създаване на системата Евродак за сравняване на биометрични данни с цел ефективно прилагане на регламенти (ЕС) 2024/1351 и (ЕС) 2024/1350 на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2001/55/ЕО на Съвета и установяване на самоличността на незаконно пребиваващи граждани на трета държава и лица без гражданство и относно искания за сравняване с данните в Евродак, отправени от правоприлагащите органи на държавите членки и Европол за целите на правоприлагането, за изменение на регламенти (ЕС) 2018/1240 и (ЕС) 2019/818 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 603/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L, 2024/1358, 22.5.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj>).

- ea. спазват изискванията за пътуване на превозвачите и изискванията за влизане на органите на трети държави, включително здравните изисквания, когато такива изисквания са наложени на общо основание за всички пътуващи в чужбина;*
- ж. предоставят, *при поискване*, точни координати за връзка, включително настоящо местопребиваване, адрес, телефонен номер, на който могат да бъдат намерени, и адрес на електронна поща[...];
- з. предоставят [...] без ненужно забавяне информация за всяка промяна в координатите за връзка, посочени в буква ж);
- и. [...] *спазват всякакви мерки, наложени по силата на член 23, параграф 1, и член 23в, параграф 1*, по време на цялата процедура по връщане [...];
- й. предоставят цялата необходима информация и декларации във връзка с исканията, подадени до компетентните органи на съответните трети държави с цел получаване на документи за пътуване, и при необходимост си сътрудничат с тези органи на трети държави;
- к. [...] явяват се лично или [...] чрез видеоконферентна връзка, *според изискванията на компетентните органи*, пред компетентните национални органи [...] *или* органите на трети държави на мястото, посочено от тези органи, [...] *за целите на придобиване на документи за пътуване и установяване на тяхната самоличност или гражданство*;
- ка. не се противопоставят физически или словесно на връщането;*

л. когато компетентните органи го изискват, участват в консултиране във връзка с връщането и реинтеграцията [...];

м. *спазват други приложими допълнителни мерки във връзка с връщането съгласно националното право;*

Задълженията, наложени на гражданина на трета държава съгласно настоящия член, не засягат предвидените в националното право задължения и мерки, които не са свързани с връщането.

3. Информацията и [...] документацията, посочени в параграф 2, букви б) *и ба*), или ако липсват — техни копия, включват по-специално декларациите на гражданите на трети държави и всички документи, с които разполагат, относно:

а. тяхното име, дата и място на раждане, пол и гражданство или гражданства или липса на гражданство на гражданина на трета държава;

б. членове на семейството и други лични данни на гражданина на трета държава, ако са от значение за провеждането на процедурата по връщане [...] или за определянето на държавата на връщане;

в. вид, номер, срок на валидност и държава, издала документ за самоличност или документ за пътуване на гражданите на трети държави, и други предоставени от тях документи, които компетентният орган счита за релевантни за целите на установяването на самоличността им, за провеждането на процедурата по връщане [...] и за определянето на държавата на връщане;

г. разрешения за пребиваване или други разрешения, предоставящи на гражданите на трети държави право на престой, издадени от друга държава членка или от трета държава;

- д. решения за връщане, **решения за постановяване на извеждането или забрани за влизане**, издадени от друга държава членка;
 - е. държава или държави и място или места на предходно пребиваване, маршрути и документи за пътуване.
4. Когато компетентните органи решат да задържат документ, необходим за целите на [...] връщането, както е посочено в параграф 2, буква б), те гарантират, че гражданинът на трета държава получава [...] фотокопия, [...] електронни копия на оригиналите [...] **или потвърждение, че документът е бил задържан. В случай на доброволно** връщане [...] компетентните органи връщат тези документи на гражданина на трета държава или при заминаването, или при пристигане в третата държава.
5. С гражданина на трета държава трябва да може [...] **да бъде установен контакт чрез всякакви средства за комуникация, определени от държавата членка** в съответствие с [...] **националното право**. Държавите членки установяват в националното си право метода на комуникация и момента, в който се счита, че гражданинът на трета държава е получил съобщението и е известен за него, или използват цифрови системи, разработени и/или подкрепени от **държавите членки или Съюза** за целите на тази комуникация.
- [...]

Член 21а

Опасност от укриване

1. Освен ако не е доказано друго, в конкретен случай е налице опасност от укриване, когато по отношение на въпросния незаконно пребиваващ гражданин на трета държава е изпълнен един от следните критерии:
 - а. гражданинът на трета държава е влязъл или се е придвижил без разрешение до територията на държава членка, включително след транзитно преминаване през трета държава, или се е опитал да го стори;
 - б. спрямо гражданина на трета държава е издадено решение за връщане от държава членка, различна от тази, на чиято територия лицето понастоящем пребивава незаконно, което се установява включително чрез сигналите, въведени в Шенгенската информационна система съгласно Регламент (ЕС) 2018/1860;
 - в. гражданинът на трета държава не спазва една или повече от мерките, наложени в съответствие с член 23, параграф 1 и член 23а, параграф 1, или изразява или показва намерение за такова неспазване;
 - г. гражданинът на трета държава е влязъл повторно на територията на държавите членки в нарушение на валидна забрана за влизане;
2. В случаите, които не попадат в обхвата на параграф 1, опасността от укриване се определя въз основа на оценка на конкретните обстоятелства на всеки отделен случай. Оценката включва един или повече от следните критерии по отношение на засегнатия незаконно пребиваващ гражданин на трета държава:
 - а. липса на местожителство, постоянен адрес или надежден адрес;

- б. неспазване на задължението за напускане на територията на държавите членки в рамките на срока за напускане, определен в съответствие с член 7, параграф 1а, буква а);*
- в. когато заминаването предстои непосредствено и са налице основания да се смята, че гражданинът на трета държава възнамерява да наруши задължението за сътрудничество, посочено в член 21, параграф 2, буква а);*
- г. използване на фалшиви или подправени документи за самоличност или за пътуване, разрешения за пребиваване или визи, или документи, удостоверяващи условия за влизане, унищожаване или освобождаване по друг начин от такива документи, използване на псевдоними с цел измама, предоставяне на друга невярна информация в устна или писмена форма или възпрепятстване по друг неправомерно измамен начин на процедурата по връщане или обратно приемане;*
- д. непосещаване на консултации във връзка с връщането и реинтеграцията, когато такива се изискват от компетентните органи;*
- е. гражданинът на трета държава не е стабилно закрепен в обществото, по-специално липсват семейни връзки, нает е на работа незаконно и не разполага с достатъчно средства за издръжка;*
- ж. неизпълнение на задълженията съгласно член 21, параграф 2, букви а) – в), д), еа) и и) – ка), включително неказване на сътрудничество за получаване на документи за пътуване;*
- з. други критерии, различни от посочените в букви а) – е), когато това е предвидено в националното право.*

Член 22

[...]

Глава IIIa

МЕРКИ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ВРЪЩАНЕТО И

АЛТЕРНАТИВИ НА ЗАДЪРЖАНЕТО

Член 23

[...] Общи мерки за насърчаване на връщането [...]

1. *[...] С цел да се подготви и гарантира ефективно връщане или допълнително да се стимулира спазването на задълженията за напускане и за сътрудничество, държавите членки могат да налагат на гражданина на трета държава[...] една или няколко от следните мерки:*
 - a. *[...] задължението да остане в границите на даден географски район на територията на държавата членка, в който може да се движи свободно;*
 - б. *[...] задължението да пребивава на определен адрес или място, посочени от компетентните органи;*
 - в. *[...] задължението да се отчита пред компетентните органи [...] на определени интервали лично или чрез други средства, уточнени в [...] националното право;*
 - г. *други мерки, различни от посочените в букви а) – в), когато това е предвидено в националното право.*
2. *Мерките по параграф 1 се прилагат само доколкото са съвместими със специалните потребности на уязвимите лица и с висшите интереси на детето.*

- 2а. *Мерките, посочени в параграф 1, могат да бъдат наложени и на граждани на трети държави, които не могат да бъдат изведени поради неосказване на сътрудничество на компетентните органи.*
3. При поискване компетентните органи могат да разрешат на гражданина на трета държава [...] *временно да не изпълнява дадена мярка, посочена в параграф 1.*
- [...]
4. [...] *Гражданинът на трета държава бива информиран дали разрешението в съответствие с параграф 3 [...] му е било предоставено.*
5. От гражданина на трета държава не се изисква да иска разрешение *съгласно параграф 3*, за да се яви пред органите и съдилищата, *ако с неявяването си би нарушил задълженията по параграф 1, и ако [...]* неговото присъствие там е необходимо. Гражданинът на трета държава уведомява компетентните органи за такива насрочени явявания *предварително*.
6. Решенията, взети в съответствие с параграф 1, букви б) и в), са в писмена форма, пропорционални са и отчитат конкретните обстоятелства на засегнатия гражданин на трета държава.

7. *Гражданинът на трета държава бива уведомяван за всяко решение за прилагане на мерките, посочени в параграф 1 от настоящия член, и за последиците от неизпълнението на това решение, включително задържане съгласно член 29.*

Член 23а

Действия по разследване

1. *Без да се засягат действия по разследване по други причини, несвързани с връщането, в съответствие с националното право, компетентните органи на държавите членки могат, когато е необходимо, пропорционално и надлежно обосновано с цел да се подготви и гарантира ефективно връщане:*
 - a. *да претърсват гражданина на трета държава и мястото му на пребиваване или други имащи отношение помещения;*
 - б. *да претърсват и изземват лични вещи, електронни устройства и други предмети от значение;*
 - в. *да налагат други действия по разследване, когато това е предвидено в националното право.*
2. *Всички действия по разследване съгласно параграф 1, букви а) – в) от настоящия член могат да се извършват без съгласието на засегнатия гражданин на трета държава.*
3. *Всички действия по разследване, наложени в съответствие с параграф 1, букви а) – в) от настоящия член, зачитат основните права и са предмет на гаранциите и правните средства за защита, предвидени в правото на Съюза и в националното право.*

Член 23б

Последици при неспазване на задължението за сътрудничество

1. *В случай на неспазване на задълженията, посочени в член 21, параграф 1, и на изискванията по член 21, параграф 2, държавите членки налагат на съответния гражданин на трета държава една или няколко от мерките, посочени в член 23, параграф 1, и могат да налагат една или няколко от следните мерки, които са ефективни и пропорционални:*
 - а. *използване на средства за записване на биометрични данни, включително пръстови отпечатъци, които биха могли да включват възможност за използване на принуда като крайна мярка, когато даден гражданин на трета държава не предоставя биометрични данни в съответствие с член 21, параграф 2, буква е);*
 - б. *отказ или намаляване на някои обезщетения и надбавки, когато това е предвидено в националното право, освен ако това би довело до невъзможност на лицата да задоволяват основните си нужди;*
 - в. *отказ или намаляване на стимулите, предоставени за насърчаване на доброволното връщане, включително отказ или намаляване на помощта по отношение на програми за връщане и реинтеграция съгласно член 46, параграф 3;*
 - г. *отказ или отнемане на разрешение за работа, когато това е предвидено в националното право;*
 - д. *удължаване на срока на забрана за влизане до максималния срок в член 10, параграф 6;*
 - е. *наказателни санкции, включително лишаване от свобода, когато това е предвидено в националното право;*
 - ж. *финансови санкции;*
 - з. *други мерки или последици, различни от горепосочените, когато това е предвидено в националното право.*

Член 23в

Алтернативи на задържането за предотвратяване на укриването

- 1. *В случай на опасност от укриване, както е посочено в член 21а, параграфи 1 и 2, държавите членки могат да наложат на гражданина на трета държава една или повече от следните мерки:***
 - а. внасяне на адекватна финансова гаранция;***
 - б. използване на електронно наблюдение;***
 - в. други мерки, различни от посочените в букви а) и б), когато това е предвидено в националното право.***
- 2. *В решението за прилагане на мерките, посочени в параграф 1 от настоящия член, се посочват съответните фактически и правни основания.***
- 3. *Гражданите на трети държави биват уведомявани за всяко решение за прилагане на мерките, посочени в параграф 1 от настоящия член, и за последиците от неизпълнението на това решение, включително задържане съгласно член 29.***

Глава IV

ГАРАНЦИИ И ПРАВНИ СРЕДСТВА ЗА ЗАЩИТА

РАЗДЕЛ I

ПРОЦЕСУАЛНИ ГАРАНЦИИ

Член 24

Право на информация

1. *Държавите членки гарантират, че* гражданите на трети държави, подлежащи на [...] връщане [...], *биват* информирани [...] за следното:
 - а. целта[...] на [...] процедурата [...];
 - б. [...] задълженията на гражданите на трети държави [...], предвидени в член 21 и член 23, последиците при неспазване на задълженията съгласно [...] **член 23б и член 29, параграф 3, буква д)**, наличието в Шенгенската информационна система на сигнал за връщане за лицето и признаването и изпълнението на решение за връщане, издадено от друга държава членка, в съответствие с член 9;
 - в. консултирането и програмите във връзка с връщането и реинтеграцията съгласно член 46;
 - г. техните процесуални права [...] в съответствие с настоящия регламент и националното право, по-специално правото на правна помощ и представителство съгласно член 25.

2. Информацията се предоставя [...] на език, който гражданинът на трета държава разбира или за който има достатъчно основания да се предполага, че разбира[...].

Информацията [...] *може* да се предоставя чрез стандартни информационни листовки на [...] хартиен носител или в електронен [...] *формат, а когато е необходимо – устно, с помощта на услуги за писмен и устен превод.* В случай на *непридружени* ненавършили пълнолетие лица информацията се предоставя по съобразен [...] с възрастта [...] начин и с участието на [...] представителя *или лицето, определено да подпомага ненавършилото пълнолетие лице,* посочени в член 20, параграф 2. [...]

Член 25

Правна помощ и представителство

1. В случаите на обжалване или преразглеждане пред *съд*[...] в съответствие с член 27 държавите членки, по искане на гражданина на трета държава, гарантират, че *му се предоставят необходимите* безплатни правна помощ и представителство [...].
2. *Компетентните органи гарантират, че* непридружените ненавършили пълнолетие лица [...] *се представляват и подпомагат по такъв начин, че да им се даде възможност да се ползват от правата и да изпълняват задълженията си съгласно настоящия регламент.*

3. [...]
4. Безплатните правна помощ и представителство се предоставят от правни съветници или други лица с подходяща квалификация [...], признати или допуснати съгласно националното право да предоставят [...]. ***помощ на граждани на трети държави и да ги представляват, или от неправителствени организации, акредитирани съгласно националното право да предоставят правни услуги или представителство на граждани на трети държави.***
5. Държавите членки могат да изключат предоставянето на безплатни правна помощ и представителство в процедурата по обжалване, когато:
 - a. се счита, че гражданинът на трета държава разполага с достатъчно средства, за да си осигури правна помощ и представителство на собствени разноси;
 - б. се счита, че обжалването няма реални изгледи за успех или че представлява злоупотреба с право;
 - в. обжалването или преразглеждането е на втора или по-висока инстанция на обжалване в зависимост от предвиденото в националното право, включително нови съдебни заседания или разглеждания на жалби;
 - г. на гражданина на трета държава вече се оказва помощ или е представляван от правен съветник.
6. От гражданина на трета държава, който иска безплатни правна помощ и представителство, [...] ***може да бъде изискано*** да оповести [...] финансовото ***си*** състояние.

7. [...] Държавите членки могат:
- а. да наложат парични ограничения или срокове за предоставяне на безплатни правна помощ и представителство, при условие че тези ограничения не са произволни и не ограничават неоснователно достъпа до безплатна правна помощ и представителство [...];
 - б. да изискат пълно или частично възстановяване на направени разходи, когато финансовото положение на гражданина на трета държава се е подобрило по време на процедурата по връщане или когато решението за предоставяне на безплатни правна помощ и представителство е взето въз основа на невярна информация, предоставена от гражданина на трета държава;
 - в. да предвидят, че по отношение на таксите и другите разноси и възстановяване на разходи, гражданите на трети държави се ползват от равни, но не по-благоприятни от обичайно предоставяните на техните граждани условия по въпросите, свързани с правната помощ.
8. Държавите членки определят специфични процесуални правила относно реда и условията за подаване и обработване на искания за предоставяне на безплатни правна помощ и представителство **във връзка с обжалване или преразглеждане пред съд в съответствие с член 27** или прилагат съществуващите правила за национални искиове от подобен характер, при условие че тези правила не правят достъпа до безплатни правна помощ и представителство прекалено труден или невъзможен.

9. Ако решението да не бъдат предоставени безплатни правна помощ и представителство е взето от орган, който не е *съд*[...], на основание, че се счита, че обжалването няма реални изгледи за успех или че представлява злоупотреба с право, кандидатът трябва да разполага с право на ефективни правни средства за защита пред *съд*[...] срещу това решение. [...]
10. Държавите членки могат да предвидят безплатни правна помощ и представителство в рамките на административната процедура съгласно националното право.

РАЗДЕЛ 2

ПРАВНИ СРЕДСТВА ЗА ЗАЩИТА

Член 26

Право на ефективни правни средства за защита

1. Засегнатият гражданин на трета държава има право на ефективни правни средства за защита, които му позволяват да оспори решенията, посочени в член [...]7, **параграф 1**, член 10 и член 12, параграф 2, пред [...] **съда [...], компетентен съгласно [...] националното право.**
2. Ефективните правни средства за защита означават цялостно [...] разглеждане както от фактическа, така и от правна гледна точка.
3. [...] **Когато материали по делото, доведени до знанието на съда, отговарящ за правните средства за защита срещу решението за връщане или решението за постановяване извеждането, допълнени или изяснени в хода на състезателно производство, предполагат, че принципът на забрана за връщане може да бъде нарушен,** [...] се проверява спазването на изискванията, произтичащи от принципа на забрана за връщане [...].
4. **Обезсилването или отмяната на несъществен елемент от решение за връщане не води до обезсилване или отмяна на останалата част от съответното решение.**

Обжалване пред компетентен [...] съд

1. За целите на [...] **прилагането на настоящия регламент** [...] срокът за подаване на жалба пред първоинстанционен **съд**[...] не надвишава 14 дни, **освен в случаите, когато в националното право е предвиден по-дълъг срок от не повече от 30 дни.**
2. **Срокът** [...], посочен в параграф 1, започва да тече от датата, на която гражданинът на трета държава е уведомен **или се счита за уведомен съгласно** националното право [...] за някое от решенията, посочени в член [...] **7, параграф 1**, член 10 и член 12, параграф 2 [...].
3. Когато решението за връщане се основава на или е издадено в същия акт като решението за отказ или прекратяване на законния престой, сроковете за обжалване на решението за връщане могат да бъдат предвидените в националното право срокове за обжалване на решение за отказ или прекратяване на законен престой.
4. Когато забрана за влизане **и/или решение за постановяване на извеждането** се издава заедно с решение за връщане, както е посочено в член 7, [...] **те** се обжалват заедно с решението за връщане пред същия **съд**[...] и в рамките на същото [...] производство и в същите срокове. Когато забрана за влизане **и/или решение за постановяване на извеждането** се издава отделно от решението за връщане или е единственото решение, което ще бъде обжалвано, тя(то) може да бъде обжалвана(о) отделно. [...]

[...]

Член 28

Суспензивно действие

1. ***Преди*** изпълнението на решенията, издадени съгласно член 7 [...] и член 12, параграф 2, ***държавите членки гарантират, че извеждането може*** да бъде спряно [...] ***при поискване или служебно от компетентния*** [...] първоинстанционен съд ***за срока за подаване на жалбата по член 27 или за срока до приключване на процедурата по обжалване, освен в случаите, когато националното право вече предвижда разпоредби, съгласно които първоинстанционните правни средства за защита имат суспензивно действие. Държавите членки могат да определят съгласно националното си право, при пълно спазване на [...] член [...] 47 от Хартата, дали спирането се предоставя при поискване или служебно.***
2. [...]

3. Когато се обжалва първо или следващо решение, постановено в резултат на обжалване, **извеждането** [...] не се спира, освен ако гражданинът на трета държава не поиска спиране и компетентен **съд**[...] не реши да го предостави, като надлежно вземе предвид конкретните обстоятелства на всеки отделен случай. **Това не засяга разпоредбите на националното право.**

[...]

Глава V

[...] ЗАДЪРЖАНЕ

Член 29

Основания за задържане

1. Държавите членки могат да задържат гражданин на трета държава съгласно настоящия регламент въз основа на индивидуална оценка на всеки отделен случай и само доколкото задържането е пропорционално.
2. Държавите членки могат да задържат гражданин на трета държава само с цел **връщане, включително** подготовка на връщането, **обратно приемане и [...]** извършване на извеждането.
3. Гражданин на трета държава може да бъде задържан само въз основа на едно или повече от следните основания за задържане:
 - а. опасност от укриване, определена в съответствие с член [...] **21a**;
 - б. гражданинът на трета държава избягва или възпрепятства **обратното приемане**, подготовката на връщането или [...] извеждането;
 - в. гражданинът на трета държава създава рискове за сигурността в съответствие с член 16;
 - г. за установяване или проверка на неговата самоличност или националност;
 - д. неизпълнение на [...] **задълженията съгласно** член [...] **21, параграф 2, букви а) – в), д), еа) и и) – ка), включително неопказване на сътрудничество за получаване на документи за пътуване;**
 - е. **други относими основания, свързани с връщането, предвидени в националното право, за да се гарантират ефективни процедури за връщане, които са необходими и пропорционални.**

4. [...]
5. Задържането се постановява от административните или съдебните органи. Задържането се постановява с писмено решение, в което се посочват фактическите и правните основания, на които то се основава, както и информацията за наличните правни средства за защита. Решението се [...] **свежда до знанието** на гражданина на трета държава **устно или писмено** на език, който гражданинът на трета държава разбира или който основателно може да се предполага, че разбира, **включително с помощта на услуги за устен или писмен превод**.
6. При задържане на гражданин на трета държава съгласно параграф 2 държавите членки вземат предвид [...] **дали** той е уязвимо лице.

Член 30

[...]

[...]

[...]

Член 31

[...]

[...]

Член 32

Срок на задържане

1. Задържането е за възможно най-кратък срок и продължава, докато съществуват посочените в параграф 29 [...] **основания** и докато е необходимо, за да се гарантира успешно връщане.
2. Когато се окаже, че [...] **основанията**, предвидени в член 29, вече не съществуват, [...] гражданинът на трета държава се освобождава **от задържането съгласно настоящия регламент**. Това освобождаване не изключва прилагането на мерки [...] в съответствие с **членове 23 – 23в**.
3. Задържането не надвишава 12 месеца в дадена държава членка. [...] Когато има вероятност процедурата по връщане да продължи по-дълго поради неоказване на сътрудничество от страна на засегнатия гражданин на трета държава или забавяне при получаването на необходимата документация от трети държави, **задържането може да се приложи за по-дълъг срок, но не повече от 24 месеца в дадена държава членка. Когато гражданинът на трета държава се е преместил в друга държава членка и поведението му представлява основание за задържане, както е посочено в член 29, параграф 3, се прилага нов срок на задържане.**

3а. След изтичане на максималния срок на задържане от 24 месеца съгласно параграф 3 задържането може да се прилага за допълнителни срокове от не повече от 6 месеца, когато съществува опасност от укриване и когато е налице разумна възможност за извеждане поради една или няколко от следните промени в обстоятелствата:

- а. има нова важна информация за самоличността на гражданина на трета държава;*
- б. получен е документ за пътуване или може основателно да се предположи, че такъв е получен поради промяна в обстоятелствата;*
- в. сътрудничеството с третата държава се е подобрило.*

Когато задържа гражданин на трета държава в съответствие с настоящия параграф, държавата членка разглежда случая приоритетно, за да гарантира, че задържането продължава за възможно най-кратък срок.

- 4. Изтичането на максималните [...] срокове на задържане в съответствие с параграфи 3 и 3а не изключва прилагането на мерки в съответствие с членове [...] 23 – 23в.*
- 5. Когато гражданин на трета държава оказва съдействие за връщането си по време на задържане, доброволното му връщане се организира по целесъобразност без ненужно забавяне. Когато е приложимо, задържането може да продължи до заминаването, за да се гарантира ефективно връщане в съответствие с параграфи 3 и 3а.*

Преразглеждане на заповеди за задържане

1. *Държавите членки гарантират, че* задържането се преразглежда [...] най-малко на всеки [...] *шест* месеца по молба на засегнатия гражданин на трета държава или служебно.
2. *Държавите членки гарантират, че* задържането на непридружени ненавършили пълнолетие лица *се* преразглежда [...] най-малко на всеки три месеца *по молба на засегнатия гражданин на трета държава или служебно*.
3. Когато административните органи са постановили или удължили задържане, държавите-членки [...]:
 - а. [...] *предвиждат* съдебен контрол на законосъобразността на задържането, *за което трябва да се вземе решение* [...] възможно най-бързо след началото на задържането *в срок, посочен в националното право* [...]; или
 - б. *предоставят* на засегнатия гражданин на трета държава [...] правото да започне производство, при което законосъобразността на задържането подлежи на съдебен контрол, за [...] което трябва да [...] *се вземе решение* възможно най-бързо след започването на съответното производство *в срок, посочен в националното право* [...]. В тези случаи при задържането държавите членки уведомяват незабавно засегнатия гражданин на трета държава относно възможността да започне подобно производство.

Член 34

Условия за задържане

1. Задържането *по принцип* [...] се извършва в специализирани центрове, включително в приспособени за тази цел части от други центрове. Когато дадена държава членка не може да осигури такъв център за задържането и трябва да прибегне до настаняване в затвор, *ако е възможно*, гражданите на трети държави се отделят от обикновените затворници.
2. Задържаните граждани на трети държави разполагат с достъп до открито пространство. *Достъпът до открито пространство може да бъде ограничен за ограничен период от време, ако това е необходимо и пропорционално, за да се гарантира доброто функциониране на центъра за задържане.*
3. Задържаните граждани на трети държави при поискване получават разрешение за съвременно установяване на контакт със законни представители, членове на семейството и компетентните консулски органи.
4. Особено внимание се обръща на специалните нужди на задържаните уязвими лица [...]. Предоставят се спешни медицински грижи и основно лечение на болести на задържаните граждани на трети държави.
5. Законните представители, членовете на семейството, компетентните консулски органи и съответните компетентни национални, международни и неправителствени организации и органи имат, *когато гражданинът на трета държава е поискал това*, възможност да посещават всеки център за задържане и да общуват с гражданите на трети държави и да ги посещават при условия, които зачитат неприкосновеността на личния живот. Подобни посещения могат да бъдат подложени на разрешителен режим *и други целесъобразни условия, включително предварително издаване на подходящо удостоверение от проучване за надеждност, издадено от компетентен орган в съответствие с националното право. Държавите членки може да наложат ограничения на такъв достъп по силата на националното право, когато тези ограничения са обективно необходими за сигурността, обществения ред или административното управление на центъра.*

6. На задържаните граждани на трети държави се предоставя [...] информация, в която се обясняват правилата, прилагани в центъра, и се посочват техните права и задължения [...] на език, който те **разбират или за който основателно може да се предположи, че разбират**. Тази информация включва информация относно правото им съгласно националното право да влязат в контакт с посочените в параграфи 3 и 5 лица или органи.

Член 35

Условия за задържане на непридружени ненавършили пълнолетие лица и семейства с ненавършили пълнолетие лица

1. Непридружените ненавършили пълнолетие лица и семействата с ненавършили пълнолетие лица се задържат само като крайна мярка и за най-краткия подходящ срок, като се вземат предвид висшите интереси на детето.
2. [...] На непридружените ненавършили пълнолетие лица [...] **и на семействата с ненавършили пълнолетие лица**, се осигурява, **за срока на задържане**, отделно настаняване, гарантиращо достатъчно лично пространство. Персоналът е подходящо обучен, а центрове са адаптирани, за да се вземат предвид нуждите на [...] **ненавършилите пълнолетие лица** и тяхната [...] **възраст**.
3. Задържаните ненавършили пълнолетие лица имат възможността да участват в развлекателни дейности, включително в игри и дейности за отмора, подходящи за тяхната възраст, и имат достъп до форма на образование **или образователни дейности**, която е най-подходяща за продължителността на задържането им.

Глава VI

ОБРАТНО ПРИЕМАНЕ

Член 36

Обратно приемане [...]

1. [...] *След издаване* на решение за връщане [...], компетентните органи *по целесъобразност*, с подкрепата на Frontex, когато [...] е приложимо, систематично и без ненужно забавяне инициират [...] обратно приемане, *по-специално когато е необходимо да се установи или провери самоличността или гражданството на съответното лице или да се получат документи за пътуване, които да му дадат възможност за връщане* [...].
2. [...]
3. [...] Когато е приложимо, европейският пътен документ за връщане се използва в съответствие с приложимия инструмент за обратно приемане и Регламент (ЕС) 2016/1953³⁰.

³⁰ Регламент (ЕС) 2016/1953 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. за утвърждаване на европейски пътен документ за връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави и за отмяна на Препоръката на Съвета от 30 ноември 1994 г. (ОВ L 311, 17.11.2016 г., стр. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1953/oj>).

4. [...]
5. [...]
6. [...]
7. [...] Обратното приемане в трети държави се подпомага от специални служители на Съюза за връзка по въпросите на връщането, финансирани от Съюза. Служителите за връзка са част от структурата на делегациите на Съюза и си сътрудничат тясно с Комисията за постигане на съответните приоритети на политиката на Съюза.

8. *За наблюдение на сътрудничеството с трети държави в областта на обратното приемане Комисията може на всеки 12 месеца да изисква да бъдат съобщавани на Frontex следните данни относно съответните трети държави:*
- а. брой на исканията за потвърждение на гражданство и брой на получените положителни и отрицателни отговори във връзка с потвърждаването на искания за гражданство;*
 - б. брой на исканията за издаване на документи за пътуване, брой на документите за пътуване, издадени от органите на трети държави, и брой на отрицателните отговори във връзка с искането за документи за пътуване;*
9. *Frontex предоставя на Комисията достъп до данните, посочени в настоящия параграф.*
- Данните, посочени в букви а) и б), разбити по държави членки, могат да бъдат съобщавани на трети държави за целите на наблюдението на прилагането и спазването на задълженията за обратно приемане, включително в рамките на инструментите на Съюза за обратно приемане.*
10. *Държавите членки не са задължени да предоставят исканите данни, когато те не са налични.*

Член 37

[...]

Глава VII

СПОДЕЛЯНЕ И ПРЕДАВАНЕ НА ЛИЧНИ ДАННИ

Член 38

Обмен на информация между държавите членки

1. Държавите членки използват всички подходящи средства за сътрудничество и обмен на информация за прилагането на настоящия регламент.
2. Обменът на информация се извършва по искане на държава членка и може да се осъществява само между компетентните органи на държавите членки.
3. **При поискване** държавите членки си разменят взаимно [...] **наличната** информация относно лице, попадащо в обхвата на настоящия регламент, за целите на провеждането на процедурата по връщане, [...] и предоставянето на помощ за **връщане и** реинтеграция.
4. Когато информацията, посочена в параграф 3, може да се обменя чрез информационните системи на ЕС, посочени в член 4, точка 15 от Регламент (ЕС) 2019/818 на Европейския парламент и на Съвета³¹, или чрез допълнителна информация в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1860, тази информация, **като общо правило**, се обменя само чрез тези средства.

³¹ Регламент (ЕС) 2019/818 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за създаване на рамка за оперативна съвместимост между информационните системи на ЕС в областта на полицейското и съдебното сътрудничество, убежището и миграцията и за изменение на регламенти (ЕС) 2018/1726, (ЕС) 2018/1862 и (ЕС) 2019/816 (ОВ L 135, 22.5.2019 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj>).

5. [...] *Искането за информация [...] включва* мотивите, на които се основава.
6. Информацията, посочена в параграф 3, [...] *може да* включва по-специално:
- а. информация, необходима за установяване на самоличността на гражданина на трета държава и, когато е приложимо, самоличността на членовете на неговото семейство, роднини и други близки [...];
 - б. информация, свързана с биометричните данни, снети от гражданина на трета държава в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1358[...];
 - в. информация, свързана с гражданството и *всеки(всички)* [...] документ(и) за пътуване на гражданина на трета държава[...];
 - г. информация, свързана с местопребиваването на гражданина на трета държава, изминати маршрути, езици, които владее, и данни за контакт – адрес(и) на електронна поща и телефонен(ни) номер(а);
 - д. информация относно *всякакъв статут на пребиваване или разрешения, предоставящи право на престой, включително* документи за пребиваване или визи, *както и всички заявления или удължавания на срока им*, издадени от държава членка или трета държава;

- е. информация, свързана с операцията по връщане на гражданина на трета държава[...];
- ж. информация, свързана с *връщането и когато е приложимо* – реинтеграцията на гражданина на трета държава[...];
- з. основанията за решението за връщане, взето по отношение на гражданина на трета държава;
- за. информацията относно изпълнението от страна на гражданина на трета държава на задълженията по членове 21 и 23;**
- и. информация дали гражданинът на трета държава е задържан или дали спрямо него са приложени алтернативни на задържането мерки;
- й. информация, свързана с регистрите за съдимост или със заплахите за обществения ред, обществената или националната сигурност, породени от гражданина на трета държава;
- к. информацията относно уязвимостта, здравните и медицинските нужди на гражданина на трета държава.

7. Замолената държава членка е длъжна да отговори във възможно най-кратък срок и най-късно в срок от [...] **две** седмици.
8. Обменената информация може да бъде използвана само за целите, предвидени в параграф 3. Във всяка държава членка подобна информация може, в зависимост от нейния вид и от правомощията на получаващия орган, да бъде съобщена само на органите или съдебните органи, на които са поверени процедурата по връщане, [...] обратното приемане и предоставянето на помощ за реинтеграция.
9. ***При поискване държавите членки прехвърлят помежду си оригиналните пътни документи на гражданин на трета държава, когато пътният документ е необходим, за да се гарантира връщането.***

Член 39

Предаване на данни на трети държави във връзка с граждани на трети държави за целите на връщането, обратното приемане и реинтеграцията

1. Без да се засягат разпоредбите на член 40 и член 41, данните, посочени в член 38, параграф 6, букви а) – з) **и к)**, могат да бъдат обработвани и предавани от компетентен орган и, когато е приложимо, от Frontex на компетентен орган на трета държава [...] ***или на трети [...] страни, компетентни по предоставянето на помощ за реинтеграция или по други задачи, свързани с изпълнението на връщането, като авиокомпаниите или доставчиците на медицински услуги, и когато*** това е необходимо за целите [...] ***на връщането***, обратното приемане ***и реинтеграцията*** [...].

2. [...]
3. Държавите членки и Frontex, които предават лични данни съгласно параграфи 1 или 2, гарантират, че това предаване е в съответствие съответно с глава V от Регламент (ЕС) 2016/679 и глава V от Регламент (ЕС) 2018/1725.
4. Когато предаването се извършва съгласно параграф 1 [...], то се документира и при поискване документацията се предоставя на компетентния надзорен орган, създаден в съответствие с член 51, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 и член 52, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725, включително датата и часът на предаването и информация за компетентния орган на приемащата трета държава.

Предаване на данни на трети държави във връзка с наказателни присъди срещу граждани на трети държави за целите на *връщането*, обратното приемане и реинтеграцията

1. Данните, свързани с една или [...] **повече** наказателни присъди на гражданин на трета държава, могат да бъдат обработвани и предавани в отделни случаи от компетентен орган и, когато е приложимо, от Frontex на компетентен орган на трета държава **или на трети страни, компетентни за предоставянето на помощ за реинтеграция или по други задачи, свързани с изпълнението на връщането**, когато са изпълнени следните условия:
 - а. гражданинът на трета държава, чиито лични данни се предават, е бил осъден през предходните 25 години за терористично престъпление или през предходните 15 години за друго престъпление, посочено в приложението към Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета³², [...] **или е извършил престъпление, наказуемо с лишаване от свобода за срок от поне [...] една година** съгласно националното право на осъждащата държава членка;
 - б. предаването на данни е необходимо за целите на [...] **връщането**, обратното приемане [...] **и реинтеграцията**;
 - в. [...]

³² Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета от 12 септември 2018 година за създаване на Европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и за изменение на регламенти (ЕС) № 1077/2011, (ЕС) № 515/2014, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2016/1624 и (ЕС) 2017/2226 (ОВ L 236, 19.9.2018 г., стр. 1, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj>).

г. [...]компетентният орган и, когато е приложимо, Frontex [...] *са установили*, че предаването на данни не води до риск от нарушаване на принципа на забрана за връщане.

д. [...]компетентният орган и, когато е приложимо, Frontex [...] *са установили*, че предаването на данни не води до риск от нарушаване на член 50 от Хартата.

2. [...]

3. Държавите членки и Frontex, които предават лични данни съгласно параграфи 1 или 2, гарантират, че това предаване е в съответствие съответно с глава V от Регламент (ЕС) 2016/679 и глава V от Регламент (ЕС) 2018/1725.
4. Когато предаването се извършва съгласно параграф 1 [...], то се документира и при поискване документацията се предоставя на компетентния надзорен орган, създаден в съответствие с член 51, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 и член 52, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725, включително датата и часът на предаването, информация за компетентния орган на приемащата трета държава, доказателство, че предаването отговаря на условията, посочени в параграф 1 [...], и предаваните лични данни.

Член 41

Предаване на трети държави на данни за здравословното състояние на граждани на трети държави с цел извършване на операция по връщане и реинтеграция

1. Данните, свързани с медицинската помощ, която се предоставя на граждани на трети държави, могат да бъдат обработвани и предавани в отделни случаи от компетентен орган и, когато е приложимо, от Frontex на компетентен орган на трета държава ***или на трети страни, компетентни по предоставянето на помощ за реинтеграция и по други задачи, свързани с изпълнението на връщането, като например доставчици на медицински услуги***, когато са изпълнени следните условия:
 - а. предаването на данни е необходимо за целите на провеждането на операцията по връщане;

[...]

2. Данните за *здравните и медицинските нужди* на граждани на трети държави, могат да бъдат обработвани и предавани в отделни случаи от компетентен орган и, когато е приложимо, от Frontex на трета страна, компетентна по предоставянето на помощ за реинтеграция *или по други задачи, свързани с изпълнението на връщането*, когато са изпълнени следните условия:
 - а. предаването на данни е необходимо за целите на предоставянето на помощта за реинтеграция, посочена в член 46, която е конкретно съобразена с медицинските нужди на гражданина на трета държава;
 - б. гражданинът на трета държава, чиито лични данни се предават, [...] се е съгласил с това предаване.
3. Държавите членки и Frontex, които предават лични данни съгласно параграфи 1 или 2, гарантират, че това предаване е в съответствие съответно с глава V от Регламент (ЕС) 2016/679 и глава V от Регламент (ЕС) 2018/1725.
4. Когато предаването се извършва съгласно параграфи 1 или 2, то се документира и при поискване документацията се предоставя на компетентния надзорен орган, създаден в съответствие с член 51, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 и член 52, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725, включително датата и часът на предаването, информация за компетентния орган на приемащата трета държава, доказателство, че предаването отговаря на условията, посочени в параграфи 1 или 2, и предаваните лични данни.

Глава VIII

ОБЩА СИСТЕМА ЗА ВРЪЩАНЕ

Член 42

Компоненти на обща система за връщане

1. Общата система за връщане съгласно настоящия регламент се състои от:
 - а. обща процедура по връщането на граждани на трети държави без право на престой на [...] *територията на държавите членки*;
 - б. система за признаване и изпълнение на решения за връщане между държавите членки;
 - в. [...]
 - г. цифрови системи за управление на връщането [...] и реинтеграцията на граждани на трети държави;
 - д. сътрудничество между държавите членки;
 - да. *достатъчно равнище на капацитет за задържане, определен от държавата членка, като се вземат предвид действителните нужди*;
 - е. *финансова подкрепа от Съюза и оперативна подкрепа от* органите, службите и агенциите на Съюза [...] *съгласно съответните им мандати.*

2. Съюзът и държавите членки определят общи приоритети в областта на връщането[...] и реинтеграцията и осигуряват необходимите последващи действия, като вземат предвид европейската стратегия за управление на убежището и миграцията, приета съгласно член 8 от Регламент (ЕС) 2024/1351, прилагането на процедурата на границата за връщане съгласно Регламент (ЕС) [...] **2024/1349**, оценката на степента на сътрудничество на трети държави с държавите членки в областта на обратното приемане в съответствие с член 25а от Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета³³ и инструментите на Съюза за обратно приемане и всеки друг инструмент на Съюза, свързан със сътрудничеството в областта на обратното приемане.
3. Съюзът и държавите членки осигуряват лоялно сътрудничество и тясна координация между компетентните органи и между Съюза и държавите членки, както и полезно взаимодействие между вътрешните и външните компоненти [...].

Член 43

Компетентни органи [...]

1. Всяка държава членка определя в съответствие с националното право компетентните органи, отговарящи за изпълнението на задълженията, произтичащи от настоящия регламент.

[...]

³³ Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. за създаване на Визов кодекс на Общността (Визов кодекс) (ОВ L 243, 15.9.2009 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj>).

[...]

Член 44

Сътрудничество между държавите членки

1. Сътрудничеството и помощта между компетентните органи, определени в съответствие с член 43, **като общо правило** се осъществяват с цел:
 - а. разрешаване на транзитно преминаване през тяхната територия, за да се подпомогне спазването на решение за връщане на друга държава членка или получаването на документи за пътуване;
 - б. предоставяне на логистична [...] или друга материална помощ или помощ в натура **във връзка с транзитно преминаване през тяхната територия съгласно буква а)**;
 - в. [...] **улесняване на прехвърлянето, посочено в член 8, параграф 1, буква б)**;
 - г. [...] **подкрепа за заминаването на гражданин на трета държава към държавата членка, в която той има право на престой в съответствие с член 8, параграф 3.**

[...]

2. *Сътрудничеството и помощта между компетентните органи, определени в съответствие с член 43, може да се осъществяват включително с цел:*
 - a. *водене или подпомагане на диалога по политиката и обмените с органите на трети държави с цел улесняване на обратното приемане;*
 - б. *осъществяване на контакт с компетентните органи на трети държави с цел проверка на самоличността на граждани на трети държави и получаване на валиден документ за пътуване;*
 - в. *организиране, от името на молящата държава членка, на практическите договорености за изпълнение на връщането.*

Член 45

Подкрепа от Frontex

1. Държавите членки могат да поискат техните компетентни органи да бъдат подпомагани от експерти, разположени или подпомагани от Frontex, включително служители за връзка по въпросите на връщането и други служители за връзка, в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/1896.

2. Държавите членки предоставят на Frontex съответната информация относно планираните нужди от подкрепа от Frontex за целите на необходимото планиране на подкрепата от Агенцията в [...] *съответствие с Регламент (ЕС) [...] 2019/1896.*

Член 46

Подкрепа за връщането и реинтеграцията

1. Държавите членки [...] *осигуряват наличието на* [...] консултации в областта на връщането и реинтеграцията, за да предоставят, *когато е приложимо*, на гражданите на трети държави информация и насоки относно възможностите за връщане и реинтеграция, включително програмите, посочени в параграф 3, на възможно най-ранен етап от процеса на връщане. Консултациите в областта на връщането и реинтеграцията могат да се комбинират с други консултации в контекста на други миграционни процедури в държавата членка.
2. Държавите членки [...] *може да предоставят* информация относно връщането и реинтеграцията [...] преди издаването на решението за връщане[...].
3. Държавите членки [...] *осигуряват наличието на* [...] *програми* [...] за връщане и реинтеграция, *поддържани или финансирани на национално равнище или на равнището на Съюза. Такива* програми [...], *включват* логистична, финансова *или* друга [...] материална помощ или помощ в натура или стимули, включително помощ за реинтеграция в държавата на връщане, предоставяна на гражданин на трета държава.

4. Помощта *за връщане и* реинтеграция не е лично право и не представлява предварително условие за процедурата по обратно приемане.
5. Помощта, предоставяна чрез програмите за връщане и реинтеграция, [...] *може да* отразява степента на сътрудничество на гражданина на трета държава и спазването от негова страна на изискванията и може да намалява с течение на времето. При определяне на вида и степента на помощта за връщане и реинтеграция, когато е приложимо, [...] *може да* се вземат предвид следните критерии:
 - а. сътрудничеството на засегнатия гражданин на трета държава по време на процедурата по връщане и обратно приемане, предвидена в член 21;
 - б. дали гражданинът на трета държава се връща доброволно или подлежи на извеждане;
 - в. дали гражданинът на трета държава е гражданин на трета държава, включена в списъка в приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1806;
 - г. дали гражданинът на трета държава е бил осъден за престъпление;
 - д. дали гражданинът на трета държава има специфични нужди поради това, че е уязвимо лице, ненавършило пълнолетие лице, непридружено ненавършило пълнолетие лице или част от семейство[...];
 - е. допълнителни критерии съгласно националното право.*
6. Помощта, посочена в настоящия член, не се предоставя на граждани на трети държави, които вече са се възползвали от друга или същата подкрепа, предоставена от държава членка или от Съюза. Съюзът, държавите членки и Frontex осигуряват съгласуваност и координация на помощта за реинтеграция.

Глава IX

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 47

Извънредни ситуации

1. В случаите, когато извънредно големият брой на гражданите на трети държави, подлежащи на връщане, представлява непредвидено голяма тежест за капацитета на централите за задържане на държава членка или за нейните административни или съдебни служители, тази държава членка може, докато трае това извънредно положение, да реши да допусне по-дълги срокове [...] от предвидените съгласно [...] **член 27, параграф 1, член 33, параграф 3 и член 38, параграф 7** да предприеме неотложни мерки по отношение на условията на задържане, които се отклоняват от посочените в член 34, параграф 1 и член 35, параграф 2.
2. Когато използва такива извънредни мерки, съответната държава членка информира Комисията незабавно. Тя информира Комисията и веднага щом причините за прилагането на тези извънредни мерки престанат да съществуват.
3. Нищо в настоящия член не може да се тълкува като даване на разрешение на държавите членки да се отклоняват от общото задължение за вземане на всички подходящи мерки, общи или специални, за да гарантират изпълнението на задълженията, произтичащи от настоящия регламент.

Член 48

[...] ³⁴ [...]

³⁴ [...]

Член 49

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011. Когато комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта на акт за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 50

Докладване

1. До [...] *пет години след влизането в сила на настоящия регламент*] и на всеки пет години след това Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета за прилагането на настоящия регламент в държавите членки и при необходимост предлага изменения.
2. По искане на Комисията държавите членки ѝ изпращат необходимата информация, *когато е налична*, за изготвянето на нейния доклад *съгласно параграф 1* не по-късно от девет месеца преди изтичането на този срок. *Когато е възможно, Комисията използва информацията, предоставена съгласно Регламент (ЕО) № 862/2007 на Европейския парламент и на Съвета.*

Член 51

Отмяна

1. Директива 2008/115/ЕО се отменя за държавите членки, обвързани от настоящия регламент. Директива 2001/40/ЕО и Решение 2004/191/ЕО на Съвета се отменят, считано от публикуването на решението за изпълнение, посочено в член [...] 7, *параграф 8*, за държавите членки, обвързани от настоящия регламент.
2. Позоваванията на отменените директиви се считат за позовавания на настоящия регламент и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложението.

Член 52

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*. **Прилага се от [две години от датата на влизане в сила]. Член 4, параграф 3, букви а), б), г) и ж), член 7, параграфи 8 и 9 и член 17 обаче се прилагат от влизането в сила.**

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Страсбург на [...] година.

За Европейския парламент

Председател

За Съвета

Председател
